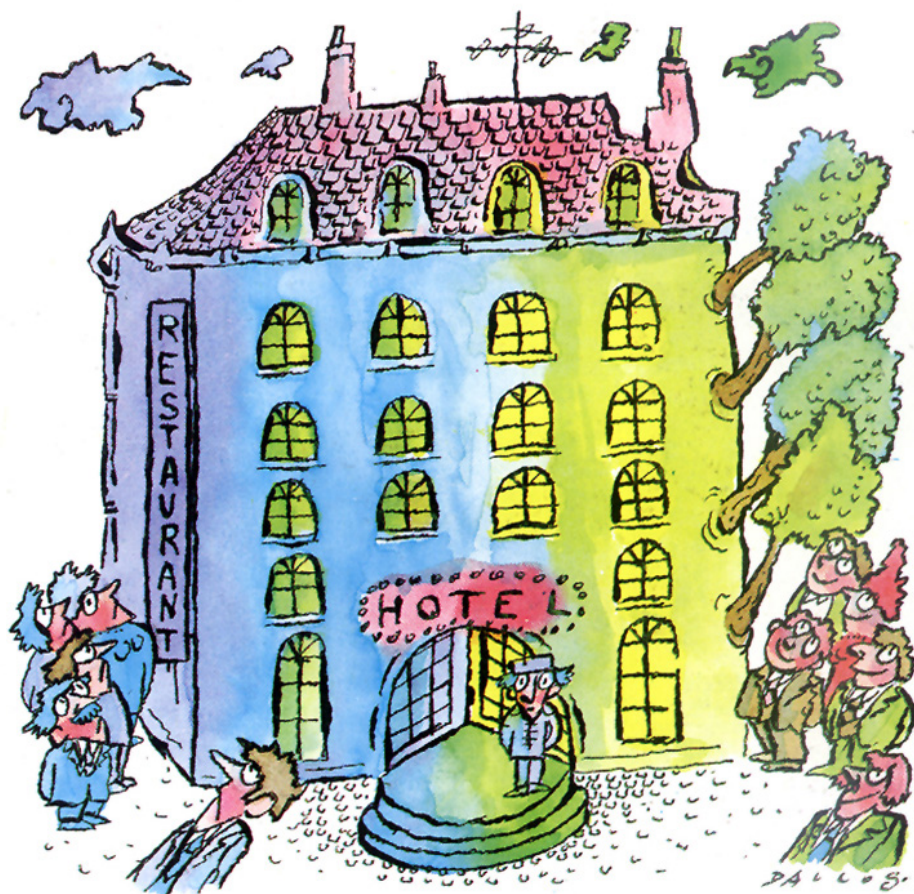

ZÖLD ÚTON A TURIZMUSÉRT

Útmutató a szállodák, panziók, éttermek
környezetkímélőbb gazdálkodásához

TALENTO

ALAPÍTVÁNY

Ez a dokumentum a Levegő Munkacsoport Zöld könyvtárából származik. A szerzői és egyéb jogok a dokumentum szerzőjét/tulajdonosát illetik. Ha a szerző vagy tulajdonos külön is rendelkezik a szövegben a terjesztési és felhasználási jogokról, akkor az ő megkötései felülbírálják az alábbi megjegyzéseket. Ugyancsak ő a felelős azért, hogy ennek a dokumentumnak elektronikus formában való terjesztése nem sérti mások szerzői jogait.

Ez a dokumentum elektronikus formában szabadon másolható, terjeszthető, de csak saját célokra, nem-kereskedelmi jellegű alkalmazásokhoz, változtatások nélkül és a forrásra való megfelelő hivatkozással használható. Minden más terjesztési és felhasználási forma esetében a szerző/tulajdonos engedélyét kell kérni. Ennek a copyright szövegnek a dokumentumban mindig benne kell maradnia.

Zöld úton a turizmusért

Útmutató a szállodák, panziók, éttermek környezetkímélőbb gazdálkodásához

A Nemzetközi Szállodák
Környezetvédelmi Kezdeményezésének (IHEI)
kézikönyve alapján
összeállította és írta: Zobor Attila
Szerkesztette, kiegészítette: Monspart Éva
Rajzok: Dallos Jenő

Talento Alapítvány
Budapest, 1995

Zöld úton a turizmusért — Útmutató a szállodák,
panziók, éttermek környezetkímélőbb gazdálkodásához
©Zobor Attila, Monspart Éva. Budapest, 1995.

A címlapot tervezte: Dallos Jenő

Kiadó: Talento Alapítvány
2041 Budaörs, Pf. 102
Telefon/fax: 206-5599, 206-5576, 140-6097
Elektronikus posta: talento@levegő.zpok.hu.

Felelős kiadó: Lukács András

ISBN 963 04 5368 1

Nyomás: Kanalasgém Kft.
Felelős vezető: Péchy Tamás

TARTALOM

Előszó	5
1. Környezet, idegenforgalom, vendéglátás	6
2. A környezetbarát tevékenység üzleti előnyei	8
3. A vezetés szerepe és feladatai	9
4. Hulladékkezelés	13
5. Energiatakarékosság	17
6. Vigyázzunk a vízre!	22
7. Környezetbarát beszerzés	24
8. Levegő	28
9. Zaj	31
10. Veszélyes anyagok	34
11. A lehetséges partnerek listája	42
1. Cégek	42
2. Tanácsadó intézmények	46
3. Környezetvédelmi szervezetek	47
4. Szakértők	49
5. Szakirodalom	49
6. A Magyar Szállodaszövetség Környezetvédelmi Tagozatának menedzserei	50

ELŐSZÓ

Amikor kezébe veszi ezt a kiadványt, valószínűleg Ön is elgondolkozik azon: vajon létezik-e olyan szakma, melynek ne lenne szüksége egy efféle zöld útmutatóra? Ugye aligha? Sőt, ma már bízvást azt is mondhatjuk, hogy rosszul gazdálkodik az a cég, mely nem veszi figyelembe a környezetvédelmi szempontokat. Ezek a szempontok ugyanis egyre inkább beépülnek a törvényekbe, az adókba és az árakba. Rajtuk keresztül majd érvényesül az elv, hogy „a szennyező fizessen”. Már a tervezés pillanatában számolni kell előbb–utóbb azzal, hogy csak az a termék lehet gazdaságos és versenyképes, amely a legkevésbé szennyező.

Mindnyájunk előtt világos: alapos okunk van arra, hogy a környezet védelme mindennapjaink része legyen. Nem sorolom itt fel sem a globális figyelmeztető jeleket, sem azokat, melyeket lakásunkból kilépve nap mint nap észlelünk. Változni, változtatni kell, nem legyinthetünk Pató Pálként: Ejb, ráérünk arra még! Nem érünk rá.

A változás igénye önvizsgálattal jár együtt. A megújulás egyik ismérve, hogy kreatívak vagyunk és nyitottak az újra. Nem véletlen, hogy a folytonos megújulásra képes szállodaipar és vendéglátás területe az egyik olyan szakma, amely lépéseket tesz a környezetbarátabb gazdálkodás irányába. Ennek segítségével készült el ez a kiadvány. Azt kívánom, más szakmák is kövessék a jó példát, s sok ilyen zöld vezérvonal hálózza be gazdasági életünket minél előbb.

*Baja Ferenc
környezetvédelmi és területfejlesztési
miniszter*

1. KÖRNYEZET, IDEGENFORGALOM, VENDÉGLÁTÁS

Ha a környezetről, a Földről szóló hírekre figyelünk, nincs okunk a derűre. A védő ózonpajzs az északi félteke sűrűn lakott területein kétszer olyan gyorsan vékonyodik, mint azt a tudósok néhány évvel ezelőtt gondolták. Legalább 140 növény- és állatfaj tűnik el naponta. A hőt csapdába ejtő légköri széndioxid mennyisége 26 százalékkal magasabb, mint az iparosodás előtt, és folyamatosan növekszik. Az erdők évi 17 millió hektáros sebességgel fogynak, ez nagyjából Finnország területének felével egyenlő. A Föld népessége évente 90 millióval növekszik.

Ám ha az újságok gazdasági elemzéseit olvassuk, egészen más kép bontakozik ki. Úgy tűnik, a távolabbi kilátások, a technikai fejlődés sokat ígérő. Noha az eladósodott országok, az emelkedő nyersanyagárak okoznak gondokat, mégis, a börzéken pezseg az élet, s a legtöbb közgazdász szemében mindez nem látszik megoldhatatlannak, a világ nincs veszélyben.

Az ökonómia és ökológia szó egyaránt a görög „háztartás” kifejezésből ered. Az ökológia tudománya azt tanítja nekünk, hogy a gazdasági fejlődés kizárólag a természeti korlátok keretein belül képzelhető el, hiszen az emberi társadalom csupán egy alrendszere a Természet rendszerének. Ennek megfelelően kell cselekednünk, ha azt szeretnénk, hogy a Föld háztartása ne billenjen fel, hogy a jövődő nemzedékek emberhez méltó életet élhessenek.

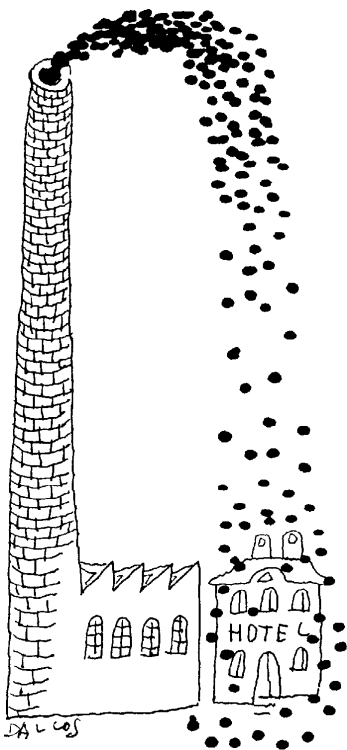
Mai ismereteink alapján biztosnak látszik, hogy a környezeti hatások a következő években egyre inkább befolyásolni fogják a világgazdaság fejlődését. A fosszilis tüzelőanyagok használatának visszaszorulása, az újrahasznosító, újrafeldolgozó gazdaságra való átállás, a légkör védelme, valamint a veszélyes hulladék csökkentésének szükségessége, és a vízhiány azok közé a környezeti tényezők közé tartoznak, melyek egyre inkább meghatározzák a vállalatok jövőjét is. A cégek számíthatnak arra, hogy a környezet fenyegetettsége miatt új szabályok, adók lépnek életbe.

Korunk legnagyobb kihívása, hogy úgy maradjunk fenn és gazdálkodjunk, hogy eközben minél kevesebb nyersanyagot és energiát használjunk fel és a legkisebbre csökkentsük a hulladékok és szennyeződések mértékét. Ez lenne a FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS.

Az idegenforgalom a világ legjelentősebb iparága, amelyben több mint 200 millió ember dolgozik. Ezért is, meg nemzetközisége okán is, idejekorán szembe kell néznie az új kihívásokkal. Egyébként a turizmus keretei alkalmasak arra is, hogy a környezetvédelemhez kapcsolódó információk eljussanak az ügyletek, vendégek és alkalmazottak millióinak körébe.

Úticélok

Az emberek oda szeretnek utazni, ahol kellemes éghajlat, tiszta víz és levegő, színvonalas kultúra és gazdag hagyományok várnak rájuk. A virágzó üzlet alapköve a minőségi környezet.

Ahol ellenben algásodik a víz, füstös a levegő, kivágták a fákat és általában romlik a környezet állapota, oda nem szívesen látogatnak az emberek. Ezért ha egy szálloda folyamatos eredményességét tartjuk szem előtt, a tágabb környezet minősége egyáltalán nem lehet közömbös. Ennek az üzenetnek a szállodában mindenkihez el kell jutnia. A személyzethez éppúgy mint a vendégekhez, az üzleti partnerekhez és a helyi közönséghez.

Minden szálloda terhet jelent a környezet számára. A vendégek kiszolgálásakor igen sok víz, energia fogy. Káros anyagokat is használnak, szennyvíz és sok hulladék keletkezik, ezenkívül a szálloda számos olyan anyagot vásárol, melyek gyártásuk, használatuk során és végül a szemétkerülésükkor kedvezőtlenül hatnak a környezetre. Nagyon hamis lenne minden olyan jelző, amely bármelyik szállodáról azt szeretné elhíttetni, hogy az környezetbarát. Legfeljebb törekedni lehet arra, hogy az eddigi gyakorlathoz képest legyen környezetbarátibb. Hogyan vessük meg a környezetbarát gazdálkodás alapjait — erről lesz szó a következőkben.

Ha ma elkezdjük

Mivel az emberi beavatkozások gyökeres változásokat okoztak és okoznak a levegőben, földben, vízben és ökológiai rendszerekben, környezetünk védelmének soha véget nem érő, komplex folyamatná kell válnia. Ebben a hatalmas feladatban egy-egy ember lehetőségei nem tűnnek számottevőnek. Sőt kifejezetten eltörpülnek, s a pesszimisták hajlamosak passzivitásukat azzal indokolni: mit tehetek én, amikor ott a füstölő gyárkémény, stb.

Ugyanakkor mégis **mindenki** számít: a jó kezdeményezések összeadódnak, és egyre nagyobb lesz a hatásuk. Nem tudunk mindent egyik napról a másikra megváltoztatni, de gondoljunk arra: lassú víz partot mos!

- ✓ *Bővítse ismereteit és tegyen kevesebb kárt a környezetben!*
- ✓ *Adja tovább ismereteit barátainak, kollégáinak, és a családtagnak!*
- ✓ *Mutasson jó példát!*
- ✓ *Tegyen valami hasznosat a környezetért, és ezt tudassa másokkal is!*
- ✓ *Hulladékot, energia- és nyersanyagvesztést csökkentsen, ne munkahelyeket!*

2. A KÖRNYEZETBARÁT TEVÉKENYSÉG ÜZLETI ELŐNYEI

● **Költségmegtakarítás a hatékonyság növelésén keresztül.** Az a szálloda, amely növeli hatékonyságát és a lehető legkisebbre csökkenti a hulladéktermelést anélkül, hogy rontaná a színvonalát, hosszú távon költségmegtakarítást ér el és piaci előnyre tesz szert.

● **A piac kényszerítő nyomásának megelőzése.** A fogyasztókban egyre inkább tudatosodnak a környezetvédelmi szempontok. Ezzel egyidejűleg egyre több cég fejleszti ki a saját környezetvédelmi politikáját. A környezetbarát elkötelezettség mindenki számára kedvezően cseng, és egyre fontosabb szemponttá válik akkor, amikor dönteni kell egy-egy szállító vagy szolgáltató kiválasztásánál. Ha idejében cselekszünk, akkor megőrizhetjük vezető szerepünket.

● **A személyzet megnyerése, megtartása és motiválása.** Jobban dolgozik az a munkatárs, akit érdekel a tevékenysége, érti az összefüggéseket, örömet talál a munkájában. Ha a lehetséges legjobb munkaerőt kívánjuk megszerezni és megtartani, akkor tartsuk szem előtt: nagyon fontos a cég iránt érzett büszkeség. A környezetbarát vállalatvezetést dinamikus, előrelátó emberek tudják megvalósítani. De nem elég hozzá egyszeri nekibuzdulás, alaposan meg kell tervezni minden lépést, és folytonosan ellenőrizni is kell magunkat. (Erről még lesz szó a későbbiekben.)

● **A vállalat és a szálloda arculatának javítása.** A jól megtervezett környezetvédő szállodai tevékenység magában hordozza a közvélemény pozitív megnyerésének esélyeit. Ezzel érdemes élni. Mottó: oldd meg jól a problémát, és adj róla hírt! A kedvezőbb arculat a szálloda számára újabb üzleti lehetőségeket eredményezhet.

● **A kockázatok csökkenthetők.** A bankok külföldön egyre inkább figyelembe veszik a hitelnyújtásnál a vállalatnak a környezetvédelem területén elért eredményeit. Azok a szállodák, melyek már tettek valamit ezen a területen, előnyösebb feltételekkel kaphatnak hitelt és biztosítást, mint azok akik nem alkalmaznak ilyen módszereket.

3. A VEZETÉS SZEREPE ÉS FELADATAI

A cég környezeti politikája csak akkor valósulhat meg a gyakorlatban, ha mindenki munkálkodik ezen. Kulcsfontosságú, hogy a teljes személyzet elkötelezettnek érezze magát az ügy iránt. A dolgozók jól ismerik a cégen belül a gyenge pontokat, és könnyebben is fogadják el azokat a változtatásokat, melyet belülről javasolnak. Sőt, alkotóbban állnak hozzá, ha újításokra biztatják őket.

Ehhez azonban elengedhetetlen a felső vezetés támogatása és útmutatása. A főnök kezdeményezzen! Bevált módszer, ha az elején ő tájékoztatja a munkatársakat a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységekről, kijelöli a környezetvédelmi felelőst, valamint egy munkacsoportot. Velük együtt összeállítja a környezetépítő programot a személyzet részére az alábbi szempontok szerint:

- növeljük a tájékoztatás szintjét,
- építünk ki elkötelezettséget,
- biztosítuk a főnökök támogatását,
- ismerjük el és jutalmazuk meg az erőfeszítéseket,
- a sikereket ünnepeljük meg,
- rögzítjük írásban a gyakorlati lépéseket!

A környezetvédelmi felelős olyan személy, aki felelősséggel tartozik a program összehangolásáért és megvalósításáért. Az illetőnek jól kell ismernie a szál-loda üzemeltetésével kapcsolatos dolgokat, legyen elkötelezett a program iránt és élvezze a tulajdonos (vezető) teljes körű támogatását.

Mit kell elkerülni?

⇒ **Az általánosságokat.** Gyakorlati és világos információkra van szükség. Ne szövögezzünk nagyratörő terveket, hanem igyekezzünk konkrét lépéseket tenni!

⇒ **A látszattevékenységeket.** Ne keltsük azt a hatást a nyilvánosságban, hogy a környezettel kapcsolatos tevékenységünk csupán cégünk arculatát hivatot javítani!

⇒ **A túlzott szerénységet.** Ha úgy gondoljuk, hogy bizonyos változtatások iránt egyes egyesületek, csoportok rokonszenvvel viseltenének, ne legyünk restek, tájékoztassuk őket és nyerjük meg támogatásukat!

⇒ **A cégen belüli információhiányt.** Bizony, ez is előfordul, s nem is olyan ritkán! Ne felejtsük: csak az tud jól információt továbbadni, akinek van mit!

⇒ **Az egyszeri felbuzdulásokat.** A környezet védelmével összefüggő mindenfajta munka folyamatos legyen.

Mások véleménye

A szállodák nagyon sok céggel állnak kapcsolatban, sokféle termék, szolgáltatás vásárlói is egyúttal. Figyelmeztethetik üzleti partnereiket, hogy mutassanak több megértést és jobb hozzáállást a környezet védelmének érdekében, mert az üzletfelek kiválasztásánál ezentúl ezt a szempontot is érvényesíteni fogják. Az összehangolt szállodai akciók jelentős erőt képviselnek.

A közvélemény számára egyre fontosabb a környezet minősége. A kedvező arculat kialakulása is azt jelzi, hogy a környezetvédelem terén végzett befektetések megtérülnek. Ez persze ösztönzőleg hat a versenytársakra is.

A közvetlen, helyi közösségben a szálloda vagy panzió által kezdeményezett tevékenységeknek komoly értékük van. A parkosítás, faültetés, a környék rendbehozatala, különféle környezetvédelmi programok kezdeményezése vagy felkarolása a polgári öntudatot és a helyi közösség összetartását is erősíti. Ne becsljük le ennek erejét!

A környezetbarát gazdálkodás bevezetésének fokozatai

FELMÉRÉS

- ✎ Térképezzük fel a jelenlegi helyzetet!
- ✎ Határozzuk meg a célokat és a prioritásokat!

ELŐKÉSZÍTÉS

- ✎ Jelöljük ki környezetvédelmi felelőst!
- ✎ Állítsuk össze a programot!
- ✎ Tájékoztassuk a személyzetet a kitűzött célokról!

INTÉZKEDÉSI TERV

- ✎ Készítsünk részletes tervet az elsődleges feladatok megvalósítására!
- ✎ Építsük be ezeket a mindennapi üzletfolyamatba!
- ✎ Tűzzük ki az egyes lépések határidejét!

VÉGREHAJTÁS

- ✎ Fontos, hogy az intézkedési terv végrehajtására megnyerjük a személyzetet.
- ✎ Jelöljük ki a felelős személyeket az egyes részfeladatok megoldására!
- ✎ Hajtsuk végre a programot!
- ✎ Tájékoztassunk az időközbeni eredményekről!

KIÉRTÉKELÉS

- ✎ Hasonlítsuk össze az előrehaladás mértékét a kitűzött célokkal!
- ✎ Értékeljük ki a sikereket és az eredménytelenségeket is!
- ✎ Határozzunk meg új célokat!

Majd a fenti folyamat ismétlése következik...

PÉLDÁK, TAPASZTALATOK

Ramada Lánc. A Ramada szállókban világszerte a dolgozók vezetik azokat a bizottságokat, melyekben a programokról és a személyzet bevonásának módjairól döntenek. A lánc által alapított elnöki díjjal évenként egyszer a térségek legkiemelkedőbb eredményeit készpénzzel jutalmazták.

Néhány, dolgozók által kezdeményezett tevékenység:

- ✎ Atlantában vállalták, hogy hetenként egy órán keresztül összegyűjtik a szemetet valamelyik környező utcában.
- ✎ Bloorban (Toronto) a dolgozók 1 500 fát ültettek a helyi parkokban.
- ✎ Phoenixben 500 dollárt adományoztak a helyi állatkertnek.
- ✎ A környezetvédelmi bizottság körlevelet ad ki egyes szállodákban a személyzet tájékoztatására.
- ✎ Arubában 470 dollárral szponzoráltak egy kerékpáros túrát.
- ✎ A cég a vendégeknek listát osztogat „50 egyszerű dolog amit a Föld megmentése érdekében tehet” címmel.

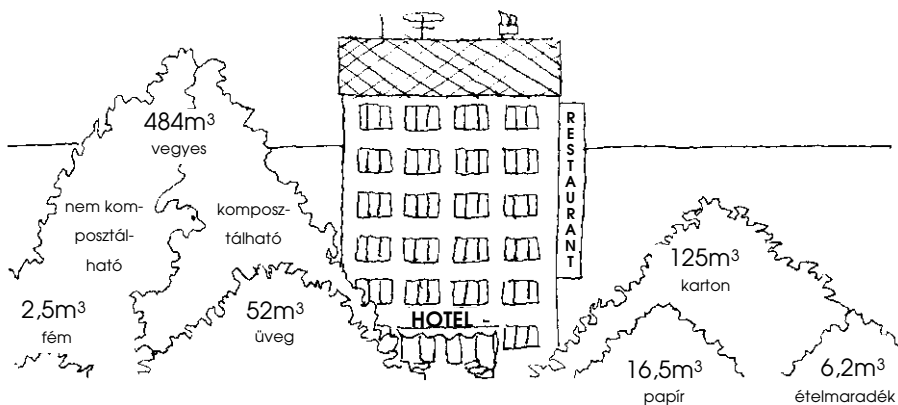
Természetesen a fenti szállodai példák könnyen alkalmazhatók a turizmus valamennyi más területén.

4. HULLADÉKKEZELÉS

Miért foglalkozunk a hulladékokkal?

A fogyasztói társadalom hatalmas mennyiségű hulladékot termel. Német számítások szerint egy ottani 260 ágyas szállodában egy év alatt a következő mennyiségű hulladék keletkezik: 125 köbméter karton, 16,5 köbméter papír, 6,2 köbméter ételmaradék, 52 köbméter üveg, 2,5 köbméter fém és 484 köbméter vegyes hulladék, aminek körülbelül a fele komposztálható. El tudja képzelni, mekkora halom ez? Nagyobb, mint maga az épület.

Magyarországon egyre nehezebb a hulladék elhelyezése. A lerakóhelyek gyorsan telnek, s legtöbbjük nem is követi a hatályos szabványok előírásait. A csapadékvízrel sajnos máris sok káros anyag került a talajba.

A hulladék kezelése, tárolása jelentős kihatással van életünkre. Veszélyeztetni egészségünket, környezetünk minőségét, fokozódó terhet ró az üzleti életre és a nemzetgazdaságra.

A hulladékkezelést szabályozó programmal csökkenthetjük a szemét mennyiségét, továbbá anyagot, erőforrást, energiát és pénzt takaríthatunk meg.

A programot kezdjük kiértékeléssel, határozzuk meg a hulladék mennyiségét és legjellemzőbb fajtáit. Miután ez megtörtént, különböző lehetőségeket kell figyelembe venni és ezután dönthetjük el, hogy melyik a legjobb megoldás.

1. Megelőzés.

Ez az első és legfontosabb lépés, s többnyire nem is kerül pénzbe. Gondolkodást, szervezést igényel. Csökkentsük a hulladék keletkezését minden lehetséges módon. Kerüljük az egyszer használatos eldobható dolgokat: a mű-

anyag poharakat a fürdőszobában, a kis adagos lekvárokat, mézeket, vajakat a reggeline! Keressük a betétdíjas termékeket, az utántölthető kiszerelést! Olcsóbb, ha nagy kiszerelésű terméket vásárolunk, mint ha sok apró túlcso-magoltat.

2. Újrafelhasználás

Felhasználhatjuk a termékeket az eredeti formájukban ugyanarra, vagy más célra, mint pl. újratölthető üvegek, textil mosodai zacskók, pamut szalvéták, törölközők, újratölthető elemek. Némelyiket továbbadhatjuk valamelyik jótékonyági intézménynek, ahol még mindig tudnak vele valamit kezdeni. Ami nyersanyagként még számításba jöhet, azt gyűjtsük külön, és kerüljön újrafelhasználásra.

Az újrafeldolgozásnak több előnyös hatása van:

- 1 kg visszaforgatott anyag 1 kg-mal kevesebb hulladékot jelent
- Az újrafeldolgozás csökkenti a szállítási és lerakodási költségeket
- Az újrafeldolgozás kevesebb energiát igényel és kevesebb szennyeződést okoz, mintha nyersanyagokból kellene a terméket előállítani. Az újrafeldolgozásban előállított alumínium az eredeti gyártásnál felhasznált energiának csak 5%-át igényli és 95%-kal kevesebb szennyeződést okoz.
- Az újrafeldolgozható anyagok így az alumínium, az irodai papír, az üveg, a műanyag és a fémdobozok többnyire pénzért értékesíthetők. Azonos fajtájú (nem vegyes) hulladékért magasabb árat fizetnek.

JAVASLATOK, SZEMPONTOK

Papírgyűjtési terv

A programunk akkor lehet a legsikeresebb, ha egy-két fajta papírra — irodai papír, nyomtató papír, karton, újságpapír — összpontosítunk. A begyűjtők általában csak nagyobb mennyiségért, legalább 250 kg azonos típusú papírért jönnek ki helyszínre.

A program sikeréhez szükség van:

1. Jó képességű és lelkes koordinátorra, aki figyelemmel kíséri és felügyeli a program minden szakaszát a tervezéstől a megvalósításig.
2. Egyszerű, megbízható gyűjtőrendszerre, amely megfelel a papírfajtának, a gyűjtés helyének (lehetőleg legyen közel a hulladék keletkezési helyéhez, mint pl. nyomtatók, fénymásolók). Jegyezzük fel a gyűjtőedények típusát, az űrtés időpontját, az üzemi tároló helyét (a gazdasági bejárat közelében), az elszállítás gyakoriságát, valamint a felelős dolgozók nevét.
3. A begyűjtést végző céggel fontos a kapcsolattartás és a megállapodás a vételi árban.
4. Megfelelő felvilágosító munkára is szükségünk lesz. Gondoljuk végig a tájékoztatás módját is!

Ügyeljünk a tűzbiztonsági előírásokra!

Általános szempontok

- Használjon újratölthető elemeket!
- Kerülje a túlcsomagolást
- Használjon textíliát papír helyett (törölköző, szalvéta)!
- Kerülje a műanyagzacskók használatát!
- Hasznosítsa a kislejtezett textíliát: újra lehet használni (pl. mosogató kötények, takarítóröngy)!
- Csökkentse a papírfelhasználást (nem kell mindig mindent sokszorosítani)!
- Érdeemes hulladéktömörítő gépet beszerezni.
- A használt papír másik oldala még jó lehet jegyzetelésre.
- Amikor csak lehet papír helyett elektronikus úton levelezzen! Fénymásolóskor lehetőség a papír mindkét oldalát használja fel!
- Adja át a használt vagy többlet cikket jótekonysági intézményeknek!
- Újratölthető üvegeket használjon műanyag palackok helyett!
- Ha túl kicsi az újrafeldolgozható hulladékmennyiség, az elszállítás érdekében társuljon egy közeli céggel, így majd megéri.
- Használja fel az értekezletekről visszamaradt írótübbsket!
- Használjon bögreket, üvegpoharakat papírpoharak helyett!
- A papír, üveg, kartondoboz, műanyag és fém kerüljön újrafeldolgozásra!
- Vizsgálja felül a felhasználás mértékét a csökkentés érdekében!
- A tisztítóanyagok adagolására használjon újratölthető edényeket!
- Kínálja fel a használt szappant a gyártónak vagy hajléktalan otthonoknak!
- Csomagolásnál használjon szalmát, aprított papírt vagy más természetes eredetű, lebomló anyagot!

konyha

- Törekedjék a szállítókkal együtt arra, hogy a csomagolást a legkisebbre csökkentsék!
- Keresse a nagybani kiszerelés lehetőségét (lekvár, méz, vaj)!
- Kerülje az eldobható műanyag edények, eszközök használatát!
- Válogatva gyűjtse a különböző hulladékokat!
- Lehetőleg ritkán használjon műanyag téglékeket!
- Használjon környezetbarát hűtőgépeket, melyek kevesebbet fogyasztanak, és újrafeldolgozásakor nem bocsátanak ki káros gázokat (freon)!
- Értékesítse az ételmaradékot, a sütés után megmaradt zsírt, olajat!

étterem

- Kerülje az egyszemélyes adagos tejet, tejszínt, cukrot. Üveg vagy kerámia tálat használjon!
- Textilszalvétát vagy újrafeldolgozható papírszalvétát használjon!
- Műanyag helyett természetes szalmaszálal vegyen!

emeleti gondnokság

- Használjon csomagolatlan szappant, újratölthető téglékeket (sampon, fürdőolaj)!
- Kerülje az egyedi csomagolású kis csokoládét!
- A szobaasszonyi kocsinál már válogatott legyen hulladékgyűjtés!
- A minibárba ne eldobható csomagolású italokat helyezzen el!

recepció és irodák

- Újratölthető festéktartót alkalmazzon!
- Hasznosítsa a papírok mindkét oldalát!
- Ne vegyen egyszer használatos íróeszközöket, pl. eldobható tollakat!

PÉLDA

A Budapest Hilton hotel 1993. szeptemberében kezdte meg a különböző papírfajták, üvegek válogatott gyűjtését, majd később vásárolt egy szeméttömörítő gépet. Mindez az első évben 850 000 Ft megtakarítást jelentett (csökkent az elszállítandó hulladék mennyisége, a tömörítés miatt pedig jobban kihasználható a szállítóeszköz). Ezen kívül a papírértékesítésből sikerült további bevételhez jutni.

5. ENERGIATAKARÉKOSSÁG

A növekvő energiaköltségek arra ösztönzik a cégeket, hogy növeljék a hatékonyságot, és takarékosabbak legyenek.

Azt ajánljuk, hogy kezdje a vizsgálatot a magasabb összköltségű energiákkal, és csak a főbb fogyasztóhelyekkel foglalkozzon.

A fűtés és a légkondicionálás költségei kitehetik az összenergiaköltségek több mint 50%-át, ezért e területekre kell elsődlegesen figyelmet szentelni.

Az intézkedési tervet bontsuk a következő lépésekre:

1. Az energiaköltségek elemzése és kiértékelése, a megtakarítás lehetőségeinek megállapítása.
2. A fogyasztási mutatók összehasonlítása más szállodák adataival, a szakmai átlagértékekkel. A szállodák energiateljesítményének értékelésénél figyelembe veszik a külső hőmérsékletet, mint befolyásoló tényezőt (ez a napi hőmérsékletszám), és háromfajta egyenlet segítségével számítják ki a felhasznált energiát.

3. A feltárt lehetőségekről összesítő készítése.
4. Reális célok kitűzése az egész szállodára, valamint az egyes kulcsrészlegekre vonatkozóan.
5. A célkitűzéseket ismertessük az alkalmazottakkal.
6. Koordinátor vagy műszaki vezető kinevezése, aki felelős az intézkedési terv végrehajtásáért, az eredmények összegyűjtéséért és kiértékeléséért.
7. Megfelelő tanfolyam szervezése a személyzet részére, különös tekintettel azokra, akik nagymértékben befolyásolhatják az energiafogyasztás mértékét.
8. Összehasonlításokat tartalmazó szemléltető táblázat készítése.

JAVASLATOK, SZEMPONTOK

Kevés ráfordítás mellett elérhető megtakarítások, területenkénti bontásban

vendégszoba

- Holtidényben a szobákat a villamos és mechanikus berendezések üzemeltetési leválaszthatósága szerint érdemes kiadni. A nem használt területeket helyezze üzemén kívül! Télen elsősorban a napos oldalon lévő szobákat használja, míg nyáron, a melegben épp fordítva!
- Utasítsa a szobalányokat, hogy a nem használt szobákban kapcsolják ki a világítást, a TV-készüléket, és állítsák a hőfokszabályozót a megfelelő szitre!
- Forró, nyári illetve hideg, téli napokon húzassa össze a sötétítőfüggönyöket, a belső hőmérséklet állandósága érdekében!
- Télen a fűtőtestek ne legyenek lefedve vagy „leárnyékolva”.

konyha

- Lehetőség szerint központosítsa az üzemeltetést!
- Használja a legolcsóbb energiát főzésre, mosogatásra!
- Kapcsolja ki az üzemén kívüli berendezéseket, gépeket. A lehető legrövidebbre mérsékelje az előmelegítés időtartamát! A csúcsidőszakot követően kapcsolja ki a rotációs kenyérpírtót!
- Mindig az igényeknek megfelelő méretű gépeket, berendezéseket, edényeket használjon!
- A lehető legnagyobb hőátvitel érdekében biztosítson jó érintkezést az

edény alja és a főzőfelület között! Mindig tisztítsa meg az edények alját, mivel a szennyeződések hőt nyelnek el!

- Forró ételt soha ne tegyen közvetlenül a hűtőkamrába!
- Fagyasztott ételeket először olvassza fel a hűtőszekrényben!
- Lehetőleg egy helyre tegye a hűtést igénylő árukat, és a felesleges hűtőt kapcsolja ki!
- Lehetőség szerint csak teli mosogatógépet üzemeltessen!
- Energiatakarékos berendezéseket vásároljon!
- A hűtőkamrák, hűtőszekrények ajtajait minél kevesebbszer nyissa ki és csak addig hagyja nyitva, amíg feltétlenül szükséges!
- A meleg sütők ajtaját lehetőség szerint mindig tartsa csukva!
- A fazekakat, serpenyőket fedje le a főzés és sütés ideje alatt!
- A melegítő, sütőberendezések a hűtőktől távolabb legyenek!
- Lehetőség szerint használjon gőznyomásos főzőberendezéseket, mivel ezekkel jócskán lerövidíthető a főzési idő!
- Alkalmazzon hővisszanyerő egységet a mosogatógépeken!
- Kapcsolja le a villanyt a hűtőkamrákban, amikor távozik onnan!
- Ügyeljen arra, hogy a hűtőkamrák ajtajai megfelelően szigeteltek legyenek!
- Ütemezze a leolvasztási időszakot csúcsterhelési időszakon kívülre!
- Lehetőleg a legolcsóbb és leginkább környezetkímélő energiatípusokat használja!

mosoda

- Hasonlítsa össze a nyitvatartási időt a tényleges igényvel!
- Megfelelő mennyiségű textilakézzal áthidalható az ünnepnap üzemszünet.
- Csak teli mosógépeket üzemeltessen!
- Az optimális ütemezés érdekében egyeztessen az emeleti gondnoksággal!
- Zárja el a gőzcsapot ebéddőben és zárás után, és kapcsolja ki azokat a gépeket, melyek nincsenek használatban!
- A vízkeménységnek megfelelően adagolja a mosószert (a vízkeménység mértékét a helyi vízműtől lehet megtudni)!
- Azonnal javíttassa meg a különböző lyukakat, csöpögéseket!
- A ráfordítási költségeket egybevetve értékelje ki, hogy a mosoda részleges lezárása és helyette külső segítség igénybevétele nem lenne-e gazdaságosabb!
- Az elszívókat csak szükség esetén üzemeltesse!
- Használjon 60 fokos melegvizet, mivel ennek a hatásfoka a megfelelően adagolt mosószerral nem kisebb mint a 90 fokos vízé!
- Megfelelő centrifugázással csökkentse a textília víztartalmát, mert így kevesebb energiára lesz szükség a szárításnál, illetve a vasalásnál!
- Kerülje a túlszárítást a szárítógéppel!

- Tartsa a szárítógép ajtaját csukva, miután kiürítette!
- Ellenőrizze a szigeteléseket!
- Üzemeltessen inkább folytonosan kevesebb szárítógépet, mint több gépet felváltva!
- Tisztítsa rendszeresen a szűrőket!
- Alkalmazzon hővisszanyerő berendezést!
- Üzemeltesse a vasalóberendezéseket (kalandereket) a szükséges sebességen, hogy a textilja egy fordulat után száraz legyen!
- A lehető legnagyobb hőátadás érdekében tartsa a vasalófelületeket tisztán!
- Megfelelő szigeteléssel akadályozza a szükségtelen hővesztést!

iroda

- Vásároljon energiatakarékos irodai gépeket!
- Ügyeljen a helyiségek megfelelő hőmérsékletére!
- Használjon energiatakarékos égőket!
- Kapcsolja ki a berendezéseket, a világítást a használaton kívüli helyiségekben!

Azonos fényerő — kisebb fogyasztás

Ami a világítást illeti, a fénycsőekkel, kompaktlámpákkal érhető el a legnagyobb megtakarítás. A kompakt fénycsőek nem olcsók, ám az élettartamuk sokkal hosszabb, tízszerese a hagyományos izzólámpákénak, és körülbelül 80%-kal kevesebb energiát fogyasztanak. Hosszabb távon tehát megtérül a beruházás.

Jó tudni viszont, hogy a kompakt fénycsőeket olyan helyen érdemes alkalmazni, ahol rendszeresen, minden nap legalább egy órán át égnek megszakítás nélkül. Gyakori kapcsolás esetén ajánlatos elektronikus előtétet alkalmazni.

Ha elhatároztuk a lámpák kicserélését — érdemes ezt az elhatározásunkat megbeszélni egy világítástechnikai szakemberrel — először csak egy-két darabot vegyünk a kompaktizzókból, és próbáljuk ki ott, ahová szánjuk. Nem illenek ugyanis mindenhová, hosszabb testük sokszor kilóg a lámpabúra alól. Lehet, hogy emiatt másfajta lámpaernyőkre lesz szükségünk. Fényük is hidegebb, mint a hagyományos izzóké.

Napenergia

A napsugárzás a legtisztább energiaforrás. Hőjét a háztetőre, vagy a ház mellé szerelt napkollektorokkal lehet felfogni. Ma még viszonylag drágák az ilyen berendezések, de ahogy emelkednek a hagyományos energiahordozók árai, annál inkább csökken a különbség.

Úszómedencék vizének melegítésére már nálunk is használnak néhány helyen napkollektort.

PÉLDÁK

- ✿ Az **Inter-Continental szálloda Sydney-ben** 96 fokról 60 fokra csökkentette a mosodában használt melegvíz hőmérsékletét, és ezzel éves szinten 24 000 AUD-os gázmegtakarítást ért el.
- ✿ A **Sheraton szálloda Waikikiben** éves szinten 26 000 USD-ral csökkentette a villamos energia költségét azáltal, hogy energiatakarékosra cserélte lámpaizzóit.

6. VIGYÁZZUNK A VÍZRE!

Az emberiség vízkészleteit a környezetszennyeződés annyira tönkretette, hogy ma már sok helyen a jó minőségű ivóvíz előállítására komoly gondot okoz. A folyamatosan súlyosodó ipari vízszennyezés nálunk is, de szerte a világon, mindenütt mutatja hatásait: nőnek a vízhiányos területek, csökken a talajvízszint, szennyezettebb a vízkészlet. Ez rohamosan növeli a vízelőállítás költségeit, ami különösen felgyorsult az utóbbi években, és feltehetően igen hamar el fogja érni a benzinárakhoz hasonlóan a maihoz képest elképzelhetetlennek látszó 5–10 szeres értéket. Elsősorban ezért kell tehát takarékoskodnunk. A sokféle forrás- és ásványvízes palack az üzletekben bizonyítja, hogy milyen jó üzlet lett a tiszta, egészséges ivóvíz.

Magyarországon problémát jelent, hogy a szennyvizek nagy részét nem tisztítják, és ez tovább rontja a felszíni és a felszín alatti vízkészlet minőségét.

TAKARÉKOSSÁGI JAVASLATOK

A csöpögő csapból évente akár 36 000 köbméter víz is elfolyhat!

- A vegyszerek, festékek, rovarirtók, oldószerek, olajok, zsírok ne kerüljenek a lefolyókba, tárolja őket elkülönítve!
- Fontos a víztartályok folyamatos használata, ne maradjon bennük posványos állóvíz.
- A víztartályok legyenek szigetelve.
- Gátolja meg a szennyvíz-elvezetőkből a vízfolyást!
- Akadályozza meg a vezetékekben a lerakódásokat!
- A zuhanyrózsákban alkalmazzon nyomásszabályozókat és a vízcsapoknál átfolyásszűkítőket!
- A WC-tartályokból egyszerre lefolyó víz ne legyen több mint 6–8 liter!
- A padlókövezet tisztításánál felmosóvödört használjanak!
- A mosó-, mosogató-, és pohármosogató gépeket csak teljesen teli állapotban üzemeltesse!
- A csöpögő vízcsapot, tartályt azonnal javíttassa meg!
- Használja újra az öblítővizet a mosógép mosóprogramjában: a vízmenyiségnek kb. 40%-át lehet így megtakarítani!
- Nem kell minden nap cserélni a törölközőket: a vendég figyelmét felhívhatjuk arra, hogy a vízzel való takarékoskodásban segíthet, s a padlóra dobott törölközővel jelezzze, ha cserét kér.
- Használjon környezetbarát mosó- és mosogatószereket!
- A WC öblítőket lássa el „stopgombbal” vagy egyéb eszközzel, ami elősegíti a víztakarékosságot!
- A WC-k leöblítésére megfelel a használt víz is, melyet a visszaforgatáson keresztül vezethetünk oda.
- Alkalmazzon egykarú keverő vízcsapokat, mert beállításkor a hagyományos hideg-meleg csapokkal minden alkalommal sok vizet pocsékolunk!

- Legyen a kádaknál zuhanyozó is, a zuhanyozás ugyanis sokkal kevesebb vizet igényel (ötperces zuhanyozáskor 68 liter vizet, kádban fürdéskor 140 liter vizet használunk el).
- Szereljen fel víztakarékos zuhanyfejeket, illetve levegőztető (aerátos) csapvégeket! Ezek a vízhez levegőt kevernek, így kevesebb víz is elég (kémosásnál például ötödannyi).
- Az úszómedencékben használjon környezetbarát vegyszereket!

PÉLDÁK

- ✿ A Londoni Hilton szálloda a WC-tartályokba téglá nagyságú testet tett, ami minden öblítésnél 1,3 liter vízmegtakarítást eredményez.
- ✿ Egy olasz szálloda tapasztalata: víztakarékos levegőztetőket szereltek fel a zuhanyrózsákra. Ezáltal megtartották a zuhany vízugarának erejét, de 30%-kal sikerült csökkenteni a víz mennyiségét.
- ✿ Egy másik szálloda felfogja az esővizet, és ezt használja a kert öntözésére, nem az ivóvizet.

7. KÖRNYEZETBARÁT BESZERZÉS

Környezetbarátnak nevezhetők azok a termékek, melyek gyártása folyamán figyelembe veszik a felhasznált környezeti erőforrásokat, sőt azon túl is, végigkísérik a terméket „a bölcsőtől a koporsóig”. Ha ezek után — tartalmukat, csomagolásukat, újrahasznosíthatóságukat és megsemmisítésüket is számításba véve — az eddig használatos termékeknel kedvezőbb hatással vannak a környezetre, akkor nyerhetik el a megkülönböztető megnevezést.

A „környezetbarát” vagy a „bio” és „öko” jelző az utóbbi években divatba jött, sok cég a profit reményében unos-untalan használja. Fontos a hiteles információ! Külföldön számos címke és védjegy segíti a vásárlót a tájékozódásban: Németországban pl. kék angyal díszíti a környezetbarát termékek védjegyét.

Magyarországon a Környezetbarát Termék Közhasznú Társasághoz 1994 óta pályázhatnak a cégek a megkülönböztető jelzésre. Stilizált fa a védjegy. Eddig két termék nyerte el a környezetbarát minőségtanúsítvány viselésének jogát: a Caola gyár három pumpás desodora, és az Első Vegyi Industria Rt. „8506” fagyálló hűtőfolyadék koncentrátuma. Két évig viselhetik az emb-lémát, utána meg kell újítani.

Az **élelmiszerek** beszerzésekor egyre inkább érdemes figyelni a vegyszermentes gazdálkodással termeltekre. A kereslet irántuk egyre nő. Külföldön bevonultak már az élelmiszer áruházak polcaira is. Számos szálloda feltűnteti étlapján, ha ilyen zöldséget, gyümölcsöt, kenyeret kínál, hisz ennek az információknak értéke van. Az egészségükkel törődő vendégek szívesen választják ezeket az ételeket.

Magyarországon a Biokultúra Egyesület fogja össze a biogazdálkodókat. Ők gondoskodnak a szakszerű ellenőrzésről is, mely a nemzetközi szervezet, az IFOAM szempontjai szerint történik. A Biokultúra minősítő tanúsítványát egyébként 1995-től Nyugat-Európában is azonnal elfogadják, nem kell újra hitelesíttetni. Mivel a hazai vásárlók is egyre inkább igénylik ezeket a termékeket — ha lassan is, de kezd divatba jönni az egészséges életmód — néhány kereskedő vállalkozás is kialakult.

JAVASLATOK

- Értékelje, hogy a szállodákban leggyakrabban forgalmazott termékek előállítására milyen hatást gyakorol a környezetre!
- Elemesse a szolgáltatások hatását a környezetre!

- Tájékozódjon környezetbarát lehetőségekről!
- Állítson össze tervezetet, hogyan lehetne több környezetbarát termékeket használni!
- Vizsgálja meg a beszerzés mértékét, és ha lehetséges csökkentse a mennyiségeket! Csak annyit vásároljon, amennyire feltétlenül szükség van!
- Vásároljon jó minőségű árut!
- Vásároljon helyi termékeket. Ezzel csökkentheti a szállítási költséget, és támogatja a közelben élők munkáját. A helyi termékek kevesebb tartósítós anyagot tartalmaznak, és tájjellegük miatt sikerre számíthatnak a vendégek körében.
- Vásároljon nagy kiszerelésben, a tárolási és felhasználási feltételek figyelembevételével!
- Vásároljon egyszerű irodai eszközöket, gépeket, hiszen többnyire csak egyszerű feladatok ellátására van szükség. A különleges igényeket kielégítő berendezések sokba kerülnek és sokszor feleslegesek.
- Vásároljon energiatakarékos termékeket, égőket, légkondicionálókat. Lehet, hogy ezek többbe kerülnek, de a megtakarított energiaköltség révén ez később megtérül.
- Vásároljon újrahasznosított és újrahasznosítható termékeket!
- Mérlegelje, hogy az alkalmanként használt szezonális dolgokat nem érdemesebb-e bérelni mint megvásárolni?

- Amikor dönteni kell egy-egy termék megvásárlásáról, részesítse előnyben a környezetre kevésbé károsat!
- Kerülje az eldobható termékeket, csomagolóanyagokat!
- Csökkentse minél kisebbre a csomagolóanyagok mennyiségét!

konyha

- Részesítse előnyben a szezonális termékeket és a helyi termelőket, szállítókat!
- Lehetőség szerint kerülje a késztermékek vásárlását!
- Használjon konzervek helyett több friss terméket,

étterem

- Részesítse előnyben a helyi termékeket!
- Kínáljon inkább alkoholmentes italt (pl.: gyümölcsleveket, helyi ásványvizeket)!
- Kínáljon vegetáriánus ételeket!
- A napi menüt írja újrahasznosított papírra!
- Az éttermi WC-ben használjon fehérítetlen újrafeldolgozott papírból készült WC-papírt!

szállodai emeletek

- Az ágynemű legyen természetes alapanyagú!
- Használjon energiatakarékos égőket!
- Válasszon bio-matrac ágybetétet (ismét kaphatók valódi fából készült ágyak)!
- Kerülje a műanyag padlóburkolatot és a műszálas szőnyeget (allergiát okozhat)!

irodák

- Használjon minden területen — lehetőség szerint — újrahasznosított papírt!
- Kerülje a műanyagokat!
- Használjon szervesoldóanyag-mentes ragasztókat!
- Az irodai gépek üzemeltetési zaja ne haladja meg az 55 decibelt!
- Irodai gépek vásárlásánál figyeljen a jótállásra, a visszavételi garanciára, a szervízre!

PÉLDÁK

- ❁ A Ramada szállodákban kizárólagosan környezetbarát szappant és samponokat használnak.
- ❁ A caracasi Inter Continental szállodában az üres szappanos dobozokat visszaadják a szállítóknak.
- ❁ Az osztrák Waldviertel tartományban 4,5%-kal sikerült növelni a vendégéjszakákat az előző évhez képest. A szállodások a környezetvédelmi tanácsadók javaslatára felismerték, hogy milyen értéket jelentenek a helyi kistermelők. Ez utóbbiak most hangsúlyosabban részt vesznek a idegenforgalomban, szerződéseket kötöttek a környék szállodáival, vendégfogadóival, akik ma már az étlapon is feltüntetik, hogy a sajt, a túró, a lekvár melyik gazdaságból való. Tájjelegű ételeket is felvettek az étlapra. Az egyik falut „gyermekbarátként” reklámozzák, ott úgy rendezkedtek be a vendégfogadók, hogy a kisgyerekes családok jól érezhetik magukat. Ezekkel a kis változtatásokkal sikerült fellendíteni a térség idegenforgalmát, s a helybéliek is több munkaalkalmat találtak.

- ❁ Osztrák ötlet: két büféasztalt terítünk reggelire. Az egyikre csupa szokványos ételt teszünk, előre csomagoltakat, és mindegyik mellé egy táblácskára írjuk, hogy hány km-t utazott, amíg az asztalra került. (Pl. paradicsom: 300 km; narancs, banán 2000 km; sonka: 150 km; kenyér: 50 km, stb.) A másik asztalra csupa olyasmi kerül, amit a környéken tudtak beszerezni: (Pl. tojás: 1 km; kenyér: 10 km; alma: 8 km; tej, túró: 5 km; sonka: 28 km; lekvár: a házban készült, 0 km; stb.) Mindezt látva a vendégnek feltűnik, hogy milyen óriási utakat tesznek meg az élelmiszerek, s közben a szállítás mennyire szennyezi a levegőt. De az is feltűnik, hogy az egyik asztalon többnyire tartósított, a másikon friss, az egészségesebb táplálkozás ismérveinek jobban megfelelő árut talál. Ha feltüntetik a parasztgazdaságok címét is, ahonnan a kolbász, tojás, sajt és lekvár származik, a vendég esetleg kedvet kap hogy a helyszínen vásároljon — s ez a helybéliek keresetét növeli.

8. LEVEGŐ

A házon belül

A levegő gépi áramoltatása és légkondicionálás növeli az adott levegőtömeg tartózkodási idejét ugyanabban a térben. Ilyenkor levegőcsere helyett csak a levegő zárt cirkuláltatása történik, s ez nem egyenértékű a szellőztetéssel.

A levegő minőségét rontó tényezők:

- égési termékek, kipufogógázok
- vegyi gőzök
- építőanyagok
- azbeszt
- a dohányzás melléktermékei
- mikroorganizmusok
- por
- különböző gázok

A levegő minősége ezeken kívül még függ a páratartalomtól, a különböző illatanyagoktól, s ezek koncentrációjától is.

A minőség javításához szükséges a folyamatos mérés, elemzés és a szabványok követése.

Megoldások

- A szennyezőforrás megszüntetése, illetve a szennyezési időtartam csökkentése.
- A levegő szűrése és tisztítása.
- A levegő cserélése, szellőztetés.
- A levegő-szűrők cseréje.

A következő területeken bizonyára lehet még javítani: hűtőtorony, légkondicionáló befúvónyílás, fűtőrendszer, áruátvevő rampa, mosoda, raktárak, parkolók (garázs), konyha stb.

Külső levegő

A levegő minőségét nagymértékben befolyásolja, hogy van-e a közvetlen környezetben szennyező forrás.

A szállodák gyakori levegőszennyező forrásai:

- járművek
- hűtőgépekből elszökött freon gáz
- szórópalackok használata
- habszigetelés (kiszáradva porlékonyá válik)
- csomagolóanyagok
- bojlerok fűtése
- gázüzemű tűzhelyek
- kiömlött, túlfolyó olaj
- konyhai és mosodai gőzök
- festékek és oldószerek helytelen tárolása
- szemétgyűjtők, hulladéklerakók
- kárpitos műhelyben fűrészpor és lakkok
- mosodában textilfoszlány

JAVASLATOK

Fő célunk az legyen, hogy már a forrásnál csökkentjük a szennyezést. Keressünk kevésbé káros termékeket, korszerűbb technológiát. Érdemes arra ösztönözni a vendégeket, hogy ne használják rövid utakra a saját autójukat. Hívjuk fel figyelmüket a környék környezetbarát közlekedési lehetőségeire, a tömegközlekedésre, a vasútra. Teremtsünk hozzá kedvet, állítsunk össze kirándulóprogramokat, melyek céljait vasúton is el lehet érni. Létesítsünk kerékpárkölcsönzőt, ezzel is kedvet csinálunk a tisztább közlekedésre, s az egészséges testmozgásra. Kérje el a MÁV-tól azon állomások felsorolását, amelyek rendelkeznek kerékpárkölcsönzővel. Javasoljon a vendégeknek olyan útvonalakat, amelyeken kerékpárral vagy sétálva biztonságosan és kényelmesen közelíthetik meg a környék látnivalóit!

Rövid távon:

- Csökkentse az energiafelhasználást és -vesztéseget!
- Módosítsa az üzemelés rendjét, kerülje a hungarocellt és a szórópalackokat!

Középtávon:

- Dolgozzon jobb szigeteléssel, hővisszanyeréssel, energiatakarékos égőkkel, számítógépesített épületgazdálkodási rendszerrel.
- Ellenőrizze a hűtőrendszert, nem szivárogo-e!
- Használjon újonnan kifejlesztett hűtőközegeket!
- Fűtésre lehetőleg alacsony kéntartalmú és nagyobb viszkozitású olajat használjon!
- Alkalmazzon gáztüzelésű berendezést a konyhában!
- Mérje a bojler hatásfokát, alkalmazzon megfelelő méretű kazánokat!
- Csökkentse a lehető legkisebbre az újraindítások, felfűtések számát!
- Ahol lehetséges, használjon távfűtést!
- Rendszeresen ellenőriztesse a generátorokat!
- A mosodában és a konyhában negatív nyomást biztosítson (a belső levegő nyomása alacsonyabb legyen a külsőnél, így a szagok nem távoznak a nyílászárókon keresztül)!
- Festés után legyen megfelelő szellőztetés.
- Ellenőrizze, hogy a hűtőtornyok által kibocsátott levegő ne jusson vissza a szállodába!

PÉLDÁK

- ✿ A Hilton International szállodákban, ahol lehet, gázt használnak fűtésre és környezetbarát hűtőgázüzemű berendezéseket vásárolnak.
- ✿ A Forte szállodák kerülnek a habanyagokkal töltött bútorokat (van akiknél ez allergiát okoz). A cég 2000 gépkocsija olmozatlan benzinnel történő üzemelésre állt át.
- ✿ Sok szálloda a közelében lévő parkolóhelyet magasra nőző bokorral, sövényvel választja el — nemcsak a látvány miatt, hanem a kipufogógázok, és a motorzaj miatt is.
- ✿ Az ausztriai Gössling falu a kedvelt síelőhely, a Hochkar közelében van, ahol naponta 13 000 ember tud síelni. Ha mindenki a saját autójával menne fel a hegyre, nagy lenne a levegőszennyezés és a zsúfoltság. A helybéli szállodák megszervezték, hogy a vendégek számától függően mini- vagy normálméretű buszok szállítsák az utasokat a faluból a hegyre. Ezt a szolgáltatást igénybe vehetik a családoknál fizetővendégszobákban lakók is. Ausztria és Svájc téli üdülőhelyein a szállodák sokfelé szervezték meg hasonlóképpen a vendégek szállítását.

9. ZAJ

Zaj mindaz a hang, melyet az ember nem kívánatosnak, zavarónak talál, és melynek különböző káros kihatásai vannak az egészségünkre.

Egyre több zaj ér bennünket. Van, ahol valakit a közlekedés lármája zavar, másutt másokat pedig az, ami egyeseknek szórakozás: a fűlűketítő zene (discó). Számolnunk kell a zaj egészségünket károsító fizikai és pszichológiai hatásaival is.

Az egészségünkre gyakorolt hatások:

65–90 decibel

magas végnomás,
emésztési problémák, fekély,
depresszió,
álmatlanság,
az idegrendszer romlása,

keringési zavarok.

85–120 decibel között: hallási zavarok.

120 decibel fölött: hallószervek sérülése, sükettség.

Lélektani, fiziológiai és testi khatások:

- ☒ zavarják a kommunikációt,
- ☒ elvonják a figyelmet,
- ☒ tompítják az alkotó gondolkodást,
- ☒ elfárasztják az embert,
- ☒ stresszt okoznak,
- ☒ hangulatrombolók,
- ☒ fokozzák az agresszivitást.

Mindezek miatt csökken az élet és a munka élvezete, romlik az életünk minősége. Ezért mindenképpen fontos feladat a zaj minimalizálása.

Pénzügyi következmények

- A zaj csökkenti a termelékenységet, csökkenti a hatékonyságot.
- A környéken lakók beperelhetik a túl hangos vendéglőt, discót.

Csendes, kellemes környezetnek nevezhető az, ahol az ember jól érzi magát, lazíthat, pihen és tud koncentrálni. Mivel minden szállodában az a fő célunk, hogy a vendégnek a legjobb környezetet biztosítsuk, így a zajszint csökkentése nagyon fontos feladat. Idetartozik a szobák megfelelő hangszigeteltsége is.

JAVASLATOK

- Tervezze ugyanarra az időszakra a zajos munkákat, hogy hosszabb ideig legyen csend!
- Határolja be a hangerősséget a vendégszobai telefonoknál (csengő), a TV- és rádiókészülékeknél!
- Határolja be a központi bemondó-hívórendszert és üzemelési idejét!
- Zajos rendezvényeknél, különösen a késő estébe nyúlóknál legyen figyelemmel szállóvendégeire!
- Ellenőrizze a liftek megfelelő karbantartását, hogy ne legyenek zajosak!
- Zajos jégkockakészítő gépeknél a vendégemeleteken alkalmazzon olyan időkapcsolót, mely éjszakára kikapcsolja a készüléket!
- Tegyen gumiblokk alátéteket a nagy, zajos gépek, kompresszorok alá!
- Használjon puha, hangnyelő anyagokat!
- Alkalmazzon abszorpciós minibárokat a kompresszoros helyett!
- A WC-knél öblítőszelep helyett csendes öblítőtankot szereltesse be!
- Fürdőkádak alá építtessen hangelnyelő alátétet!
- Alkalmazzon csendesüzemű hajszárítót!

10. Veszélyes anyagok

Fűtőolaj és gáz

A szénhidrogén fűtőanyagok a legfontosabb kimerülő erőforrások közé tartoznak. Ezért is indokolt hogy takarékosan bánjunk velük. E fűtőanyagok kezelése, szállítása és tárolása számos környezeti veszéllyel jár. Elsősorban gyúlékonyságuk, valamint túlfolyás vagy szivárgás esetén a talajra, illetve talajvizekre gyakorolt szennyező hatásuk káros. Ezért szigorú előírások szabályozzák kezelésüket.

A szállodákban a tárolásra és kezelésre vonatkozó előírások segítségével mérsékelhető ez a veszély. A megfelelő tárolóhely kialakításához érdemes azonban külső szakember segítségét igénybe venni.

A szállodaiparban a fűtőolajat és a gázt széles körben használják bojlerok fűtésére, gőz és meleg víz előállítására. Az olajtartályok eltérő nagyságúak: a 200 literestől az 50 000 literes ürtartalomig terjednek.

A túlfolyás és szivárgásveszély több munkafázisnál is lehetséges, így pl.

Kezeléskor (lefejtéskor):

- kiömlés
- túltöltés
- nem megfelelő elővigyázatossággal végrehajtott karbantartás
- más célra történő felhasználás
- üzemelési hibák
- hibák a tartály tisztításánál
- a lefolyók szándékos szennyezése

Tároláskor:

- tartály rozsdásodása, eresztése
- mechanikai probléma
- installációs hibák a tartálynál, a vezetéknél és a szivattyúnál
- anyaghiba

Mit ellenőrizünk?

- A tartály üzembehelyezési időpontját,
- a tartály anyagát,
- a tisztítás, javítások és változtatások adatait,
- a tartályt, a vezetékeket, a szivattyú állapotát,
- a tartály belsejében történt lerakódásokat,
- bármilyen külső behatást, nyomást, amely a tartályra nehezedik.
- Alkalmazzon szivárgásjelzőket!
- Használjon vermet, mely az elfolyást megakadályozza!
- Használjon automatikus mérőórát, olajgőz-jelzőt!

Tisztítószer

A szállodában a három fő tisztítószer-felhasználó: a mosoda, az emeleti gondnokság és a konyha. Ezeken a területeken érdemes olyan változtatásokat bevezetni, melyekkel megtakaríthatjuk a felhasznált vegyszerek csomagolóanyagát.

Emeleti gondnokság, konyha

Az emeleti gondnokság tisztítószer-felhasználása (mely persze függ a szállodán belüli mosodai kapacitástól és a konyhai mosogatás gépesítésétől) a hotel összes tisztítószer-felhasználásának 10–15%-a lehet. A konyha kézi tisztítására használt termékek költségarányukban az emeleti gondnoksághoz hasonló részesedést képviselnek a hotel összesített tisztítószer felhasználásában. Ebben a két részlegben érdemes alkalmazni például a Diversey cég által kifejlesztett újratölthető tisztítószer-adagolókat. Ezzel a rendszerrel az eddigi tisztítószer csomagolóanyagot súlyban 400–500%-kal, a költségeket pedig átlagosan 10–15%-kal csökkenthetjük.

Gépi mosogatás, mosoda

Ha a szállodában — lehetőleg az alagsori szinten — központi tisztítószerraktárt tudunk kialakítani, úgy a nagy tisztítószerigényes területeket (pl. nagymosoda, alagutas mosogatógépek) a központi raktárban elhelyezett 200–300 literes hordókból vagy 500 literes cserélhető konténerekből csőrendszeren keresztül közvetlenül lehetne ellátni. Ez a módszer a jelenleg szokványos 20–30 kg-os kannákkal szemben jelentős csomagolóanyag megtakarítást eredményez. A nagyobb kiserelés olcsóbb is, tehát ez még külön megtakarítást is jelent.

Azbeszt

Az egészségre gyakorolt káros hatása ellenére több országban még ma is használják. A fejlett országokban ugyanakkor kiszorul az építkezésből. Közel 3000 termék tartalmaz azbesztet, szívesen alkalmazták mennyezetek, falak, padlózatok és szerkezeti fémvázak szigetelésére. Az azbeszt porlékony anyag, s ez a por a levegőben láthatatlanul száll és hosszabb időn át belélegezve a tüdőben káros elváltozásokat, végső soron rákot is okozhat.

Az azbeszttel kapcsolatban ne döntsünk szakember nélkül. Minden helyzet más megoldási módszert igényel. Van amikor le kell bontani, van amikor jól szigetelő réteggel körbeépítve el lehet zárni a környezettől ezt az anyagot.

Vegyszerek, rovarirtók és növényvédelmi szerek

Összetételük változatos, ezért különböző veszélyeket hordoznak.

A rovarirtókat a szállodákban leggyakrabban a konyhákban, raktárhelyiségekben, vendégszobákban és a szálloda kertjében, parkjában használják.

Az irtószerek különféle egészségügyi problémákat okozhatnak az emberekben és állatokon egyaránt. A szemben, tüdőben, torkon, és a bőrön káros elváltozások keletkezhetnek, mérgezés, sőt rákosodás is kialakulhat.

JAVASLATOK

Ne lőjünk ágyúval verébre! A vendégek és alkalmazottak egészségének érdekében először szelídebb módszerekkel próbálkozzunk. Ha ez nem vezet eredményre, csak akkor forduljunk a vegyszerekhez. Azok közül sem mindjárt a legerősebbhez.

A rovar- és növényirtószerek használatát szigorúan be kell határolni. Ellenőrizzük, hogy alkalmazásuk megfelel-e az előírásoknak.

Minden megmaradt vegyszertől, azok dobozaitól környezetkímélő módon kell megszabadulni. Ne kerüljenek a kommunális szemétbe — ez mind veszélyes hulladék!

Alternatívák

- biológiai módszerek
- régi háziszer
- hagyományos higiénikus eljárások
- ultraibolya megsemmisítők

Tárolás

- A veszélyes anyagokról vezessünk nyilvántartást!
- A személyzet legyen tisztában az anyagok kezelésével, feliratozásával, és megsemmisítésének módjával.
- Forgassuk a készletet!
- A raktárak legyenek szárazak, fagymentesek, jól szellőztethetőek és biztonságosak a szándékos károkozással szemben.

- A raktárak ne legyenek élelmiszer-raktárak közelében.
- Ügyeljünk arra, hogy kiömlés esetén az anyagok ne kerüljenek a földbe vagy vízforrásba. A tárolás árvízbiztos helyen történjen.
- A raktárak rendelkezzenek megfelelő veszélyt jelző táblával:
- A tárolóhely padlózata ne eressze át a vizet, a lefolyók pedig egy derítő-tankba vezessenek.
- A gyúlékony vegyszereket tároljuk elkülönített helyen! Ne hagyjuk figyelmen kívül a különböző vegyi anyagok egymáshatását! A megfelelő biztonsági előírások legyenek kéznél, legjobb, ha jól látható helyen felfüggesztjük.
- Biztosítsuk a hatékony elsősegély feltételeit. Legyen kéznél az orvosi ügyelet telefonszáma.

Alkalmazás

- Biztonságos helyen történjék a végső vegyületek keverése.
- A kezelőszemélyzet rendelkezzen a szükséges védőeszközökkel, védőruházattal.
- A veszélyes anyagokkal foglalkozó dolgozók részére biztosítsunk rendszeres orvosi vizsgálatot.
- Ha vegyszereket helyeztünk ki a szabadba, a kérdéses területet lássuk el figyelmeztető táblákkal!
- Kedvezőtlen időjárási viszonyok mellett ne használjunk szórópalackokat!
- Ha szórópalackokkal dolgozunk, a szórócső ne eressen!
- Az alkalmazás idejét úgy kell meghatározni, hogy a területen a lehető legkevesebb ember tartózkodjon.
- Aki mérgező anyagokat használ, soha ne dolgozzon egyedül!
- Amíg vegyszerekkel dolgoznak, tilos enni, inni és dohányozni!
- A dolgozók kapjanak felvilágosítást a vegyszerek egészségükre káros hatásairól és ismerjék fel a mérgezési tüneteket.
- Rosszullét esetén a munkát azonnal abba kell hagyni. Szédülés, vagy az átlagosnál erőteljesebb verejtékezés esetén orvoshoz kell fordulni.
- **Léteznek vegyszermentes rovarcsapdák is. Lehetőleg ezeket alkalmazzuk!**

A leggyakoribb rovarok elleni védekezés

Szúnyog

Nem csak a kifejlett szúnyogok, hanem azok lárvái ellen is kell védekezni:

- Nedves felületen, pl. ablakpárkányon könnyűolajat vagy rovarírtót alkalmazunk.
- Fedjük le a különböző víztárolókat!

Légy

A legyek leginkább a hulladékok körül szaporodnak. Tehát a megelőzést ezeken a területeken kell kezdenünk. A kifejlődés ideje lárvából légyig kb. 1 hét. Ezért a hulladék mindig legyen lefedve, és legalább hetente kétszer szálítsák el.

Hangya

Nyár közepén jelentkeznek, különösen akkor ha az ételmaradékokat nem takarítják el a padlóról, vízszintes felületről. Irtásuk csak úgy hatásos, ha ismerjük vonulásuk útját.

Egyszerű módszer:

- Keverjünk össze egy rész bóraxot egy rész porcukorral, s a keveréket szórjuk ki a hangyaboly közelében. A porcukor odacsalogatja, a bórax megöli a hangyákat. Ez a módszer sem emberekre, sem háziállatokra nem veszélyes.

Rágcsálók

Nemcsak járványokat terjeszthetnek, de jelentős károkat okozhatnak az élelmiszerkészletben és az épületek, berendezések szerkezetében. Családi kis panzióban a legegyszerűbb megoldás az egérfogó. Egyébként pedig szakembert bízunk meg a hatékony védekezésel.

Kedves Olvasó!

Lehet hogy egyes tanácsaink túl hétköznapiak, köztudottnak és egyszerűnek tűnnek.

De valljuk be őszintén: ha tudjuk is, mi lenne a helyes, mindig azt tesszük-e? Nem húz-e vissza oly sokszor a megszokás, a kényelem, a belénkrögzült helytelen gyakorlat?

A környezet állapotának javításához saját magunkon is változtatni kell. Lehet, hogy ez nehezebb, mint sok bonyolult technológiai utasítás végrehajtása. De meg kellene próbálni.

Végül egy levél, mely a nagyatádi Solar Hotelből érkezett 1995. január 12-én.

HILTON Budapest

Zobor Attila

Környezetvédelmi Szekció vezető részére

Tisztelt Zobor Úr!

Ezúton szeretném tájékoztatni Önt a regionális környezetvédelmi menedzserként folytatott eddigi munkámról, tapasztalataimról és javaslataimról.

A tevékenységbe történő bekapcsolódásom előzményeiről röviden (ez talán másoknak is tanulságos lehet).

Nagyatád, ahol lakom és dolgozom, szerintem Magyarország egyik legszebb, legrendezettebb és legtisztább kisvárosa, mely mentes a levegőt és vizet szennyező nagyüzemektől, gyáraktól és a nagy közúti forgalomtól. Ezért mindennapjaimban eddig nem értek olyan hatások, amelyek különösképpen a környezetvédelemre irányították volna a figyelmemet.

A változás akkor következett be, amikor a Szállodaszövetség déli régiójának vezetője felkért, hogy vállaljam el a régióban a környezetvédelmi menedzser munkát. A felkérésnek örömmel eleget tettem, anélkül, hogy tulajdonképpen tudtam volna, mi lesz a feladatom. A témával kapcsolatos tájékozódás érdekében elolvastam a TTG-ben eddig megjelent cikkeit, amelyekből világossá vált számomra, hogy a környezetvédelem nem kizárólag tőlem távolinak tűnő, elsősorban nagyüzemi és népgazdasági feladat, hanem mindennapi életünk része lehet, és gyakran beruházási igény nélkül eredményez energia- és költségmegtakarítást.

Mint minden gazdálkodó egységben, a mi szállodánkban is nagy figyelmet kell fordítani a helyes költséggazdálkodásra, így a cikkeiben szereplő ötleteket — saját viszonyainkhoz és lehetőségeinkhez igazodva — kezdtem bevezetni.

Természetesen ez a munka egyedül nem megoldható, így először a dolgozókat tájékoztattam terveimről.

Az általunk már alkalmazott, illetve tervezett környezetvédelmi ötletek:

- A fürdőszobában elhelyeztünk egy tájékoztató táblát, amelyen felkérjük a vendéget, hogy a szükséges törölközőcserét a textiliák ledobásával jelezze. Ez mintegy 20%-kal kevesebb törölközőmosást eredményezett az előző időszakhoz képest, amikor minden nap cseréltük a fürdőszobai textiliát.*
- A használt és felesleges miniszappanokat felajánlottuk a nagyatádi idők otthonának.*
- Folyamatosan gyűjtjük a papírt és a vissza nem váltható üvegeket. A papír elszállítása házon belül megoldható, az üvegek szervezett — a régió többi szállodáját is érintő — elszállításáról most folytatok tárgyalásokat az orosz üveggyárral.*
- Az irodában gyűjtjük, és jegyzetelésre újra felhasználjuk az erre alkalmas írógéppapírt.*
- Újratölthető festékdobozt használunk a fénymásolóhoz és az írógéphez.*
- A selejt textiliákat más munkaterületen újra felhasználjuk.*

- Hasznosítjuk az ételmaradékot — állattenyésztők vásárolják meg.
- A szálloda virágait magunk neveljük (minden szobában van élővirág).
- Vásároltunk két un. ózonizátort, melyek a szobákban csökkentik az allergén hatásokat.
- Az étteremben az asztalokon a dohányzás mérséklésére, illetve mellőzésére felkérő táblákat helyezünk el (ugyanis az étteremnek nincs mesterséges szellőzőberendezése).
- Nagy kiszerelésű és tömény tisztítószerket vásárolunk, odafigyelve a környezetkímélő tulajdonságokra is.
- Négyzet és téglalap alapú, fedővel ellátott tárolóedények alkalmazása a hőkapacitásunk jobb kihasználását eredményezte.
- A tisztítószerket névre szólóan adjuk a takarítóknak, és folyamatosan feljegyezzük és ellenőrizzük a mennyiségeket.
- Felvettük a kapcsolatot egy balatoni, nyári nyitvatartású szállodával, amely számunkra a gyógyturizmus csúcsideszakában és a báli főszezonban eszközöket kölcsönöz.
- Szigeteltük a bejárati ajtókat, és a szélfogóban tétre vastag függönnyt szereltünk fel.
- Télen elsősorban a napos délnyugati szobákat adjuk ki, a nem használt részt lezárjuk, tehát kikapcsoljuk az elektromos fogyasztókat és a fűtést a minimumra állítjuk.
- A vízfogyasztást hetente ellenőrizzük és regisztráljuk.
- Tárgyalásokat folytatunk égőink energiatakarékos izzóra történő kicseréléséről.
- Számításokat végzünk a csaptelepekre szerelhető szórófejek költségéről és a várható megtakarításról.
- Vizsgáljuk a nagyobb térfogatú tárgy WC-tartályban történő elhelyezésének lehetőségét és víztakarékos hatását.

A balatonszéplaki megbeszélésünk szerint a környezetvédelmi kérdőíveket — kissé kiegészítve — elküldtem a déli régió szállodáinak, azonban rendkívül kevés válasz érkezett vissza (31-ből mindössze 5).

Az eddigi tapasztalatom az, hogy a téma iránt a szállodák alig érdeklődnek. Ennek szerintem elsősorban az információhiány az oka. Az érdeklődés felkeltéséhez véleményem szerint a személyes kapcsolatfelvétel szükséges. Továbbá javaslom — és én ezt meg is teszem —, hogy a területi menedzserek készítsenek egy rövid kivonatot az Ön által írt cikkekben található ötletekről, sikertörténetekről, és ezt küldjék el a hozzájuk tartozó szállodákba. Talán ez is segíthet abban, hogy mások számára is elosztható legyen a környezetvédelem „misztériuma”.

A személyes találkozásig maradok tisztelettel:

Nagyné Huszár Andrea

A LEHETSÉGES PARTNEREK LISTÁJA

1. Cégek

Salmo Hungária Kft

1051 Budapest, Dorottya u.3.
Tel./fax: 137-7440
Szelektív hulladékgyűjtésre alkalmas üveg-szálerősítésű konténereket forgalmaz.

PAT-KO Kft.

1071 Budapest, Városligeti fasor 47-49.
Tel.: 322-1072, 322-1073, 322-1074
Tel./fax: 133-4557
Tömörítő konténerek, hidraulikus bálázók, kézi bálázók, haszonanyaggyűjtő-konténerek. Papír és műanyag fóliák újrahasznosítása.

Papírhulladék elszállítás, feldolgozás

ALCUFER Kft.

9023 Győr, Mészáros u. 13.

Dél-Magyarországi MÉH Rt.

6721 Szeged, Bocskai u. 8/b.

Észak-Dunántúli MÉH Rt.

9124 Győr, Bartók B. u. 4.

Észak-Magyarországi MÉH Rt.

3502 Miskolc Sajópart Pf. 269

HUNGAROMÉH

1067 Budapest, Teréz krt. 47.

Krevelszky Bt.

6792 Zsombó, Dózsa Dűlő 11.

LOACKER Recycling Kft.

1751 Budapest, Pf.120 Gyepsor u. 1.

METALLOGLOBUS

1108 Budapest, Sírkert u. 8.

MÉHECSKÉK Kft.

1096 Budapest, Haller u. 30.

Nagy és Hettich

Budapest
Tel.: 157-2786

Papírhulladék elszállítás

Szentendrei Papírgyár

2000 Szentendre, Dózsa György út 22.
Tel.: 26 311-788. Fax: 26 311-384
Minőségi követelmények: nem lehet benne impregnált, bevont, paraffinált vagy indigó papír és műanyag, fém vagy kőolajszerű szennyeződések. 1 tonna esetén elszállítást is vállalnak.

Fűzfői Papír Rt.

8184 Fűzfőgyártelep, Pf. 41.
Tel.: 88 352-991. Fax: 88/351-078
Ipari tevékenységből származó fehér, famentes (nyomatlan, indigó és idegenanyagmentes) papírt vesznek át.

Piszkei Papír Rt.

2541 Lábatlan, Rákóczi u. 161.
Tel.: 33/361-606, 361-812. Fax: 33/361-104
Szállítást vállalnak, szennyeződésmentes háztartási papírhulladékot vesznek át.

Diósgyőri Papírgyár Rt.

3535 Miskolc, Hegyalja út 203/1.
Tel.: 46 379-333, 379-886
Fax: 46 370-033, 370-580
Csak fehér famentes papírt vesznek át.

Dunapack Rt.

1215 Budapest, Duna u. 42.
Tel./fax: 277-1224
Szállítást is vállalnak.

Szárazelemek begyűjtése

Országosan: Fővárosi

Településtudásügyi Szolgáltató Vállalat

Tel.: 1314-398. Fax: 132 7183

A fővárosban: Fővárosi

Közüterületfenntartó Vállalat

Tel.: 210-0560/101. Fax: 210-0572
Lásd még a veszélyes hulladék témakörben szereplő cégeket!

Textilhulladék

Észak-Dunántúli MÉH Rt.

9024 Győr, Bartók B. u. 4.

Észak-Magyarországi MÉH Rt.

3502 Miskolc, Sajópart, Pf. 269

Tel.: 46 346-045. Fax: 46 345-107

Tiszta pamutot vesznek át, elkülönítve a színeset és a fehéret.

Üveghulladék

Pannonglas Ipari Rt.

3770 Sajószentpéter, Pf. 20.

Vasútállomás

Tel.: 48 345-211. Fax: 48 344-684

Zöld vagy fehér üveget vesznek át, szálítást nem vállalnak.

Sorex Kft.

3525 Miskolc, Tárkányi Béla u. 15.

Tel.: 46 322-625

Háztartásokból és iparból származó üvegek feldolgozása.

Miskolci Üveggyár

3531 Miskolc, Gábor Áron u. 42.

Tel.: 46 356-067, 354-411

Fax: 46 356-042

Fémhulladék

ALCUFER Kft.

9023 Győr, Mészáros u. 13.

ALCU Vas- és Színesfém Ker. Kft.

1067 Budapest, Csengery u. 80.

BOTOND Vas Kft.

1172 Budapest, Gőzös u. 15.

Dél-Magyarországi MÉH Rt.

6721 Szeged, Bocskai u. 8/D.

DSM „Danubia” Acél és Fémker. Kft.

1066 Budapest, Zichy J. u. 19. II.1.

DUNAGENT Bt.

2400 Dunaújváros, Hengerész u. 3.

Észak-Dunántúli MÉH Rt.

9024 Győr, Bartók Béla u. 4.

Észak-Magyarországi MÉH Rt.

3502 Miskolc, Sajópart Pf. 269

Tel.: 46 346-045. Fax: 46 346-107

Fecó-Ferr. Fém Bt.

5602 Békéscsaba, Pf. 40

FER-ALCU Kft.

1191 Budapest, Eötvös u. 20.

FERRO-AGENT Kft.

3000 Hatvan, Hatvanas u. 14.

GEOFIL Kft.

2801 Tatabánya, Alugyári út 1.

GVM Kft.

8000 Székesfehérvár, Losonci u. 8/c.

HUNGAROMÉH

1067 Budapest, Teréz krt. 47.

KASZIKO

2760 Nagykáta, Kázmér u. 1.

LOACKER Recycling Kft.

1751 Budapest, Pf. 120, Gyepsor u. 1.

MÁTRAFERR Kft.

3000 Hatvan, Móra F. u. 57.

Mecsekmetall Kft.

7622 Pécs, Légszeszgyár u. 30.

METAL BROKER Kft.

6120 Kiskunmajsza, Csontos K. u. 99.

METAL-COMMERCE Kft.

1091 Budapest, Üllői út 45. III. 321.

METALLOGLOBUS

1108 Budapest, Sírkert u. 8.

MURAFÉM Vas és Fémhull. Forg. Kft.

8801 Nagykanizsa, Csengery u. 84.

MŰ-GU Kft.

1209 Budapest, Ócsai u. 4/a.

PIKK PAKK Kft.

2000 Szentendre, Kőzúzó u. 18.

R-SZ Kontakt Kft.

8000 Székesfehérvár, Szekfü Gy. u. 9.

RAPID VAS Kft.

1095 Budapest, Hídépítő u. 3.

SALKER Kft. (aluminium hulladék)
3032 Apc, Vasút u. 1.
Tel.: 37 385-367

SICOPLAST Kft.
2760 Nagykáta, Felső-feketeerdő 3.

SELEKTRON-METALL
8448 Ajka, Somló u. 34.

SONA Bt.
4031 Debrecen, Derek u. 181.

STROMATORG Kft.
1025 Budapest, Gomba u. 22.

TRANSAGENT Gmk.
1011 Budapest, Szalag u. 18.

VAFIKER Kft.
6000 Kecskemét, Kiskőrösi u. 10.

Műanyag- és gumihulladék

Dél-Magyarországi MÉH Rt.
6721 Szeged, Bocskai u. 8/b.

Észak-Dunántúli MÉH Rt.
9024 Győr, Bartók B. u. 4.

Észak-Magyarországi MÉH Rt.
3502 Miskolc, Sajópart, Pf. 269

Fecó-Ferr-Fém Bt.
5602 Békéscsaba, Pf. 40

Kriogén Kft.
3733 Rudabánya,
Zöldfa u. 17.
Tel.: 48 355-3243
Gumiabroncsokat dolgoznak fel.

Krevetszky Bt.
6792 Zsombó, Dózsa dűlő 11.

LOACKER Recycling Kft.
1751 Budapest, Pf. 120.
Gyepsor u. 1.

METALL Kft.
1037 Budapest, Kunigunda u. 68.

METALLOGLOBUS
1108 Budapest, Sírkert u. 8.

MŰANYAGFELDOLGOZÓ Kft
7834 Baksa, Petőfi út 20.
Tel.: 72 372-018. Fax: 72 372-014

PANNONPLAST Műanyagipari Rt.
1225 Budapest, Nagytétényi u. 216.

Pannonplast Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
1111 Budapest, Budafoki u. 15.
Tel.: 1664-657
9700 Szombathely,
Puskás Tivadar u. 6.
Tel.: 94 330-144. Fax: 94 330-145
Polietilént, polipropilént, polisztirolt dolgoznak fel.

PLASTINFORM Bt.
1052 Budapest, Városház u. 5/b.

Quallpack Kft.
2200 Monor, Ipar u. 6.

Recyclen Műanyagfeldolgozó Kft.
1225 Budapest, Bányalég u. 80–84.
Tel.: 226-1027, 226-4283. Fax: 226-11028
Palackokat, flakonokat, üdítős- és sörös-rekeszeket vesznek át.

R-SZ Kontakt Kft.
8000 Székesfehérvár, Szekfű Gy. u. 9.

SELEKTRON METALL
8448 Ajka, Somló u. 34.

TÜV-Hannover KTI Kft.
1119 Budapest, Thán K. u. 3–5.
Tel.: 185-0311/168. Fax: 166-7053

Háztartási és fáradtolaj

MOL Rt. Budapesti üzemigazgatósága
1211 Budapest, Petróleumkikötő út 5–7.
Tel.: 276-7464
Gépjárművekből származó fáradtolajat vesznek át.

Biofilter Kft.
2040 Budaörs, Farkasréti út 94.
Tel.: 153-6479. Fax: 153-6479
Használt étolajat és zsírt gyűjtenek.
Gyűjtőkonténert csak nagy mennyiség esetén biztosítanak.

Bábolna Környezetbiológiai Központ
1107 Budapest, Szállás u. 6.
Tel.: 262-5170. Fax: 261-1835
Baktériumkultúrával működő zsírfogó akna.

Akkumulátor, veszélyes hulladék

ALCUFER Kft.
9023 Győr, Mészáros u. 13.

A.S.A. Magyarország Kft.
1146 Budapest, Hungária krt. 140.
Tel: 251-1292. Fax: 251-0659
A veszélyes hulladékon kívül számítógépek, adatrögzítők ártalmatlanításával, bizalmas iratok megsemmisítésével is foglalkoznak.

Dél-Magyarországi MÉH Rt.
6721 Szeged, Bocskai u. 8/b.

Észak-Dunántúli MÉH Rt.
9024 Győr, Bartók B. u. 4.

Fecó-Ferr-Fém Bt.
5602 Békéscsaba, Pf. 40

FLORA'S Hulladékbegyűjtő és Szállító Kft.
2512 Dorog, Esztergomi u. 125.
Tel.: 33 331-898

Földgép-Rumpold-Netta Kft
1117 Budapest, Bogdánfy u. 4/b.
Tel.: 166-6914. Fax: 166-6914, 185-0240

FLORASCA Környezetgazdálkodási Vállalat
9401 Sopron, Kossuth u. 45.
Tel.: 99 313 086

GEOFIL Kft.
2801 Tatabánya, Alugyári út 1.

HUNGAROMÉH
1067 Budapest, Teréz krt. 47.

KASZIKO
2760 Nagykáta, Kázmér u. 1.

LOACKER Recycling Kft.
1751 Budapest, Pf. 120, Gyepsor u. 1.

METALL Kft.
1037 Budapest, Kunigunda u. 68.

METALLOGLOBUS
1108 Budapest, Sirkert u. 8.

MÉHECSKÉK Kft.
1096 Budapest, Haller u. 30.

NATURA Környezetvédelmi Rt.
1364 Budapest, 4 Pf. 8
Tel: 164-0026
Veszélyes hulladék ártalmatlanítása, fénycsöveké is.

R-SZ Contact Kft.
8000 Székesfehérvár, Szekfü Gy. u. 9.

SALKER Kft.
3032 Apc, Vasút u. 1.

SELEKTRON-METALL
8448 Ajka, Somló u. 34.

Irodai hulladék

A.S.A. Magyarország Kft.
1146 Budapest, Hungária krt. 140.
Tel.: 251-1292. Fax: 251-0659
Számítógépek ártalmatlanítása, bizalmas adatok, iratok megsemmisítése.

Carbon Ker Kft.
9700 Szombathely, Acsádi I. 11/A.
Tel.: 94 313-153. Fax: 94 312-997
Lefutott írógép, printer, pénztárgép kazetták újratöltése, eldobásra ítélt irodai technikai anyagok összegyűjtése, újrahasznosítása.

Farbax Kft.
1138 Budapest, Váci út. 178-188
Tel.: 120-8053, 120-1241
Írógép, printer, pénztárgép, tintasugaras nyomtató kazetták utántöltése.

Rovar- és rágesálóirtás

Bábolna Környezetbiológiai Központ
1107 Budapest, Szállás u. 6.
Tel.: 262-5170. Fax: 261-1835
Baktériumkultúrával működő zsírfogó akna.

Biotermék beszerzési források

A Biokultúra Egyesület országos szervezet

1024 Budapest, Rezeda u. 2.
Tel.: 06 30 417 482. Fax: 285-2723
Az országban 26 helyi csoportjuk működik.
Érdemes megkeresni a szállodánkhoz
legközelebb eső termelőt.

Első Magyar Organikus Mezőgazdasági Szövetkezet

2193 Galgahévíz, Fő u. 87.
Tel.: 06 60 343-230

Üzletük:

1065 Budapest, Eötvös u. 8.

Ökoszervíz Kft. Frühwald Ferenc

1032 Budapest, Bécsi u. 211.
Tel./fax: 187-0786

Napenergiát hasznosító berendezéseket gyártók

SOLARTHERM Környezetvédő Energetikai Kft.

1046 Budapest, Baross u. 99.
Tel.: 169-4222/172, 173. Fax: 169-2965
Napenergiával működő berendezéseket,
hőközpontokat és napelektromos rend-
szereket tervez, árusít.

STIEBEL ELTRON

1056 Budapest, Bank u. 7.
Tel.: 111-4843. Fax: 131-1964
Napkollektoros melegvízszolgáltató rend-
szerek, nagyteljesítményű napkollektorok,
lap- és csöves kompakt berendezések
gyártása.

PIETRI FIORENTINI Hungaria Kft.

1106 Budapest, Jászberényi út 36.
Tel./fax: 157-0767
SHK napkollektor, melegvíz hasznosí-
tásához napenergia hasznosító beren-
dezések tervezése, gyártása és szerelése
előregyártott rendszerelemekből.

Napenergia Kft.

6800 Hódmezővásárhely, Pf. 32
Tel./fax: 62 342-790
Szögi Tibor 62 475-606, 361-466/32

SOLAR CENTER — Pécsi Zöld Kör

7624 Pécs, Rókus utca 2.
Tel.: 72 324-277/122
Házilag építhető vagy megrendelhető mo-
dulok építése és felszerelése, oktatás.

Szelíd Energia Egyesület

9700 Szombathely, Páfrány u. 6.
Tel.: 72 324-277/122
A Solar Centerhez hasonló, napkollektor-
építő kalákák.

Fakan Antal

2750 Nagykörös, Tündér u. 1.
Tel.: 53 353-270, 353-541
Házilagosan elkészíthető napkollektor.

WINDSTAR

2030 Érd, Kéknyelű u. 5.
Főleg szélenergia hasznosítás, de
napelemmel és napkollektorral is
foglalkozik.

2. Tanácsadó intézmények

Környezetvédelmi Szolgáltatók Szövetsége

1149 Budapest, Angol u. 12.
Tel./fax: 1640-026, 1632-874
A tagságot a környezetvédelmi iparban
tevékenykedő kis-, közép- és nagyvállala-
tok alkotják. A szervezet olyan szakmai
csoportot képvisel, amely bármely környe-
zetvédelmi feladat megoldására alkalmas.
A feladattól függ, hogy milyen szakmai cso-
port létrehozását szervezi meg a szövetség
vezetése.

Környezetünkért Egyesület

Dr. Scholz Tamás,
1094 Budapest, Balázs Béla u. 38.
Budapest, 1368 Pf. 142
Tel./fax: 215-6019
Konceptió kidolgozása komplett hull-
adékgyalogdálkodásra, szaktanácsadás.

Hulladékhasznosítók Országos

Egyesülete

1066 Budapest, Jókai u. 6.
Tel.: 131-8970, 111-11477.
Tel/fax: 112-6245

Ökoszolgálat

1065 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 63.
Tel./fax: 111-7855, 111-2200, 269-4460
Környezetvédelmi tanácsadó szolgálat a lakosság számára, szakértői adatbázis.

Ökológiai Intézet

3525 Miskolc, Kossuth u. 13.
Tel./fax: 46 352-010

Energiaközpont

1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 76.
Tel.: 133-1304. Fax: 269-9065.
Tájékoztatást ad az energiatakarékos technikáról és technológiáról.

Hivatalok

Főpolgármesteri Hivatal

Környezetvédelmi Ügyosztály

1052 Budapest, Városház u. 9–11.
Tel: 117-5211

Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium

1011 Budapest, Fő u. 44–50.
Tel.: 201-4133

Környezetvédelmi Főfelügyelőség

1054 Budapest, Alkotmány u. 29.
Tel./fax: 132-7196

Területi Környezetvédelmi Felügyelőségek:

Alsó Duna-völgyi

6500 Baja, Bajcsy Zsilinszky u. 10.
Tel.: 79-326-385. Fax: 79-321-153

Közép Duna-völgyi

1088 Budapest, Rákóczi u. 41.
Tel.: 133-6311, 210-1090

Tiszántúli

4025 Debrecen, Piac utca 9/b.
Tel.: 52 310-428, 319-406

Észak-dunántúli

9002 Győr, Árpád u. 28–32.
Tel.: 96 316 857, 318 178

Körös-vidéki

5700 Gyula, Megyeház u. 36.
Tel.: 66 463-043, 463-045

Észak-Magyarországi

3530 Miskolc, Mindszent tér 4.
Tel.: 46 356-412, 355-211

Felső-Tisza-vidéki

4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 19.
Tel.: 42 310-266, 310-155

Dél-Dunántúli

7323 Pécs, Papnövelde u. 13.
Tel.: 72 412-910, 412-511

Alsó-Tisza-vidéki

6720 Szeged, Felső-Tisza-part u. 17.
Tel.: 62 312-513, 475-375

Közép-Dunántúli

8000 Székesfehérvár, Balatoni u. 6.
Tel.: 22 315-370, 319-339

Közép-Tisza-vidéki

5000 Szolnok, Ságvári körút 32.
Tel.: 56 372-313, 420-885

Nyugat-Dunántúli

9700 Szombathely, Vörösmarty u. 3.
Tel.: 94 328-188

3. Környezetvédelmi szervezetek

Közülük csak a jelentősebbeket soroljuk itt fel. Szinte minden nagyobb településen alakult valamilyen szervezet, s némelyikük igen jól tájékozott a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben. Ezért érdemes a legközelebbi szervezetet megkeresni (az önkormányzat vagy az országos szervezetek tudnak róluk), és adott alkalommal bevonhatjuk őket munkánkba.

Biokultúra Egyesület

Seléndy Szabolcs elnök
1204 Budapest, Rezeda u. 2.
Tel.: 30 417-482
Tel/fax: 285-2723

**E-MISSZIÓ Szabolcs-Szatmár-Bereg
Megyei Természetvédelmi Egyesület**

Zalatnay László
4431 Nyíregyháza, (Sóstófürdő),
Sóstó-erdei Szabadidő Park
Tel./fax: 42 402-031

Életfa Környezetvédők Szövetsége

Bárdos Ferenc
3300 Eger, Bajcsy Zsilinszky u. 9.
Tel./fax: 36 411-036

Castanea Környezetvédelmi Egyesület

Hámori Gábor
9400 Sopron, Károlymagaslati út. 14.
Tel.: 99 317-442

Dorogi Környezetvédelmi Egyesület

2511 Dorog, Felszabadulás u. 42.
Tel.: 33 331-464

GAJA Környezetvédő Egyesület

8000 Székesfehérvár, Petőfi u. 5.
Tel./fax: 22 311-160, 329-485

Galgafarm Humán Értéktörő Egyesület

1067 Budapest, Eötvös u. 8.
Tel.: 60 343-230
Varga Géza
Biogazdálkodással, forgalmazással is
foglalkoznak.

Göncöl Alapítvány

2600 Vác, Ilona u. 3.
Tel.: 27 314-983,
Tel./fax: 27 311-179

**Lakossági Hulladékhasznosítási
Egyesület**

Fodor Mariann
1181 Budapest, Havanna u. 55.
Tel.: 294-9762

Levegő Munkacsoport

Lukács András, Halász Judit
2041 Budaörs, Pf. 102
Tel.: 206-5598, 206-5599, 140-6097
Fax: 206-5576, 140-6097

Magyar Közlekedési Klub

2041 Budaörs, Pf. 102
Tel./fax: 206-5576, 206-5598, 206-5599

Magyar Természetvédők Szövetsége

dr. Schmuck Erzsébet
1121 Budapest, Költő u. 21.
Tel./fax: 175-8327

**Mosonmagyaróvári Környezetvédő
Egyesület**

dr. Tóásó Gyula
9200 Mosonmagyaróvár Magyar u. 17.
Tel/fax: 98 315-432

**Ökológiai Intézet a Fenntartható
Fejlődésért Alapítvány**

dr. Gyulai Iván
3525 Miskolc, Kossuth u. 13.
Tel.: 46 349-806
Tel/fax: 46 352-010

Ökoszolgálat

Farkas István, Trombitás Gábor
1065 Budapest,
Bajcsy Zsilinszky u. 63. I. 21.
Tel.: 269-4460. Tel./fax: 111-7855

Pécsi Zöld Kör

Bérces Viktória, Bimbó József
7624 Pécs, Rókus u. 2.
Tel.: 72 324-277/122

Reflex Környezetvédő Egyesület

Kalas György, Lajtman József
9024 Győr, Bartók B. u. 7.
Tel./fax: 96 310-988

Tisza Klub Környezet- és**Természetvédelmi Társadalmi Szervezet**

5000 Szolnok, Szapáry u. 19.
Tel.: 56 375-497. Fax: 56 342-024

**Tiszántúli Környezetvédelmi
Koordinációs Iroda**

Sitery Csaba
4024 Debrecen, Sumen u. 2.
Tel.: 52 349-922

Zempléni Környezetvédelmi Egyesület

Szigeti Gábor, Bobkó Csaba
3980 Sátoraljaújhely, Dózsa Gy. u. 11.
(3980 Sátoraljaújhely, Pf. 111)
Tel.: 41 322-351

4. Szakértők

3300 Eger, Dobó tér 6/a.
Tel.: 36 310-724

Hulladékkezelés

Gellér Józsefné

TÜV HANNOVER Kft.
1119 Budapest, Thán Károly u. 3-5
Tel.: 185-0311, 166-7053.
Fax: 166-7245
Autógumi újrahaznosítás.

Kalas György

9028 Győr, Vándor u. 9.
Kommunális hulladékok.

Mamuzsics Gábor

6000 Kecskemét, Sosztakovics u. 19.
Tel.: 76 320-259
Általános települési hulladékelhelyezés.

Rabecz László

AMBICIO GMK.
1134 Budapest, Kassák Lajos u. 77.
Vegy hulladékok, melléktermékek.

Rittenbacher Ödön

Heves Megyei Vállalkozási Központ
3300 Eger, Dobó tér 6/a.
Tel.: 36 310-724
Kommunális és veszélyes hulladék
kezelése.

Szennyvíz

Csikor Zsolt

BME Vegyész-mérnöki Fejlesztő
Laboratórium
1111 Budapest, Műegyetem rkp. 3/9.
Tel.: 166-4011. Fax: 181-1192

Erdős György

1025 Budapest, Felsőörmáli u. 96.
Tel.: 117-6824

Mamuzsics Gábor

6000 Kecskemét, Sosztakovics u. 19.
Tel.: 76 320-259

Rittenbacher Ödön

Heves Megyei Vállalkozási Központ

Zaj

Tóth György

Országos Közegészségügyi Intézet
1097 Budapest, Gyáli u. 2-6.
Tel.: 215 -2250/206

Energia

Lontay Zoltán, Turda Elek, Kovacsics István

EGI Rt.

1027 Budapest, Bem rkp. 33-34.
Tel.: 201-9016. Fax: 201-9216
Hűtőberendezések, távfűtés tervezése,
gyártása, szaktanácsadás.

Magyar Villamosművek Rt.

1011 Budapest, Vám u. 5-7.
Tel.: 201-9964. Fax: 201-1246

Reményi Károly

1368 Budapest, Pf. 223. Zrínyi u. 1.
Tel.: 117-2235. Fax: 117-9956

Bertók Tibor

MVM Rt.

1011 Budapest, Vám u. 5-7.
Tel.: 202-0816. Fax: 202-1246.

5. Szakirodalom

IHEI kézikönyv. — IHEI: International Hotel
Environment Initiative [Nemzetközi száll-
lodák Környezetvédelmi Kezdeményezése]
[angol nyelven]

Könczey Réka; Nagy Andrea: Zöldköznapi
kalauz. — Föld Napja Alapítvány,
Budapest, 1992.

The Green Lifestyle Handbook. — Henry Holt Company, New York, 1990.

Egmont R. Koch: Umweltschutz zu Hause. — Mosaik Verlag, München

Umweltfreundlich einkaufen — Knauer, München 1990.

Für einen anderen Tourismus — Fischer alternativ, Frankfurt, 1989.

A könyvtárak közül ajánljuk:

Az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár (1088 Budapest, Múzeum u. 17.), valamint a Közművelődési Információs Intézet (Selyemgombolyító) könyvtárát (1035 Budapest, Miklós tér 1.), és az ugyanitt lévő Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ (REC) könyvtárát, ahol angol nyelvű könyvek találhatók.

6. A Magyar Szállodaszövetség Környezetvédelmi Tagozatának menedzserei régiók szerint

Budapesti régió:

Kőszegvári Ferenc

Tel.: 250-3299. Fax: 250-4672

Északi régió:

Pintér Tibor

Tel.: 27 341-192. Fax: 27 341-617

Keleti régió:

dr. Pető Mária

Tel.: 56 421-455. Fax: 56 426-719

Déli régió:

Nagyné Huszár Andrea

Tel.: 82 351-056. Fax: 82 352-056

Balatoni régió:

Zábrák Ildikó

Tel.: 83 341-090. Fax: 83 340-970

Nyugati régió:

Dubricz Katalin

Tel./fax: 96 263-299

Kiegészítés a Cégek Listájához

Papírhulladék:

FEDEPA Kft.

1106 Budapest, Jászberényi u. 18-20.

Tel.: 261-9148

Fekete Trans Kft.

1108 Budapest, Harmat u. 218.

Tel./fax: 261-6871

Üveghulladék:

Diósi János

1195 Budapest, Nagysándor J. u. 16.

Tel.: 261-9148

Fémhulladék:

FEHAFÉM Kft.

1106 Budapest, Jászberényi u. 18-20.

Tel.: 261-9148

Műanyag hulladék:

PLASTINFORM Bt.

1052 Budapest, Városház u. 10.

Tel./fax: 137-8211, 228-3252

Ipartelep Szolgáltató Kft.

(polisztirol hab, azaz hungarocell feldolgozása)

1037 Budapest, Bécsi út 343.

Tel.: 269-7016

Akkumulátor, veszélyes hulladék:

Környezetvédelmi Kft.

1036 Budapest, Evező u. 4.

Tel.: 168-6894

Fax: 250-1779

A Levegő Munkacsoport

Magyarország egyik legismertebb és leghatékonyabban dolgozó környezetvédelmi társadalmi szervezete. Csaknem 40 környezetvédő szervezetet és számos független szakértőt tömörít.

A Levegő Munkacsoport fő feladatának egy környezetbarát társadalom kialakításának elősegítését tekinti. Ennek megvalósítása érdekében küzd a levegő tisztaságáért, a közlekedési ártalmak csökkentéséért, a városi zöldterületek védelméért, az energia és nyersanyagok takarékosabb felhasználásáért, a hulladékkezelés csökkentéséért, a környezetet óvó szemlélet széles körű elterjesztéséért.

A Levegő Munkacsoport sokoldalú tevékenységét jelzi több tanulmány, a rendszeresen megjelenő újságcikkek, rádió- és televízióriportok, számos konferencia, vitafórum, kiállítás, sajtótájékoztató és egyéb rendezvény, valamint a kormányzati és önkormányzati döntéseket előkészítő — nemegyszer jelentős visszhangot kiváltó — javaslatok.

A Levegő Munkacsoport a Magyar Közlekedési Klubbal közösen havilapot jelentet meg LÉLEGZET (Közlekedés és Környezetvédelem) címmel.

**Környezetünk, jövőnk érdekében tegye meg,
ami Önön múlik!
Segítse a Levegő Munkacsoport munkáját!**

Levegő Munkacsoport
2041 Budaörs, Pf. 102
Telefon: 206-5598, 206-5599, 140-6097
Fax: 206-5576, 140-6097
Elektronikus posta:
levego@levego.zpok.hu
Bankszámlaszám: MHB Rt. 323-11897
(Tiszta Levegőért Egyesület)

MAGYAR KÖZLEKEDÉSI KLUB

AZ ÉSSZERŰ KÖZLEKEDÉS HÍVEINEK KLUBJA

A Magyar Közlekedési Klubot a Levegő Munkacsoport hozta létre 1991-ben. Megalakulásával egy olyan fórum jött létre, amely mindenkit tömöríteni kíván, aki hisz az ésszerű, az ember igazi érdekeit szolgáló közlekedés lehetőségében és tenni akar érte.

A Magyar Közlekedési Klub célja a közlekedés ésszerűsítésének elősegítése, illetve hozzájárulás egy olyan közlekedéspolitika kidolgozásához és gyakorlati megvalósításához, amely

— a lehető legkisebbre csökkenti a környezetre és a természetre gyakorolt káros hatásokat, az energiafogyasztást, a területfelhasználást, valamint a gazdasági és társadalmi költségeket;

— a lehető legnagyobb biztonságot teremti meg mind a közlekedők, mind pedig a társadalom egész részére;

— a fentiekkel összhangban biztosítja a lehető legkevesebb akadályba ütköző mozgékonyt és elérhetőt, amely a társadalom és a gazdaság hosszú távú fejlődéséhez szükséges.

A Magyar Közlekedési Klub 1992 óta tagja az Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Szövetségnek (European Federation for Transport and Environment, rövidítve: T&E). A brüsszeli székhelyű T&E 26 nemzeti szervezetet tömörít, amelyek hasonló célokért küzdenek, mint a Magyar Közlekedési Klub.

Tegye meg, ami Önön múlik!
Lépjen be a Magyar Közlekedési Klubba!

Magyar Közlekedési Klub
2041 Budaörs, Pf. 102
Telefon: 206-5598, 206-5599, 140-6097
Fax: 206-5576, 140-6097
Elektronikus posta: mkk@levegő.zpok.hu
Bankszámlaszám: MHB Rt. 323-73697

LÉLEGZET

A LÉLEGZET című lapot a Levegő Munkacsoport hozta létre 1991-ben. 1992 őszétől a LÉLEGZET a Levegő Munkacsoport és a Magyar Közlekedési Klub közös havilapjaként jelenik meg. A lap rendszeres tájékoztatást ad Magyarországról és a világ környezeti állapotáról, a környezet védelmét elősegítő intézkedésekről és javaslatokról, valamint a környezetvédő mozgalmak tevékenységéről.

Lapunk színvonalát és elismertségét jelzi, hogy sok újságicikk, rádió- és televízióriport készült már a LÉLEGZET által közölt információk nyomán.

A Levegő Munkacsoport és a Magyar Közlekedési Klub részére
2041 Budaörs, Pf. 102
Fax: 206-5576, 140-6097

Kérem, küldjenek ingyenes mintapéldányt LÉLEGZET című havilapjunktól, előfizetési csekket, valamint további tájékoztatást tevékenységükről és a csatlakozási lehetőségekről.

Név:

Intézmény:

Cím:

..... Irányítószám:

Elektronikus posta:

Telefon:

Fax: